CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
NOV 17 1953
DEPT. OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVERINS
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

90./215. n-rs

TREŠDIEN, 1953. G. 18. NOVEMBRĪ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

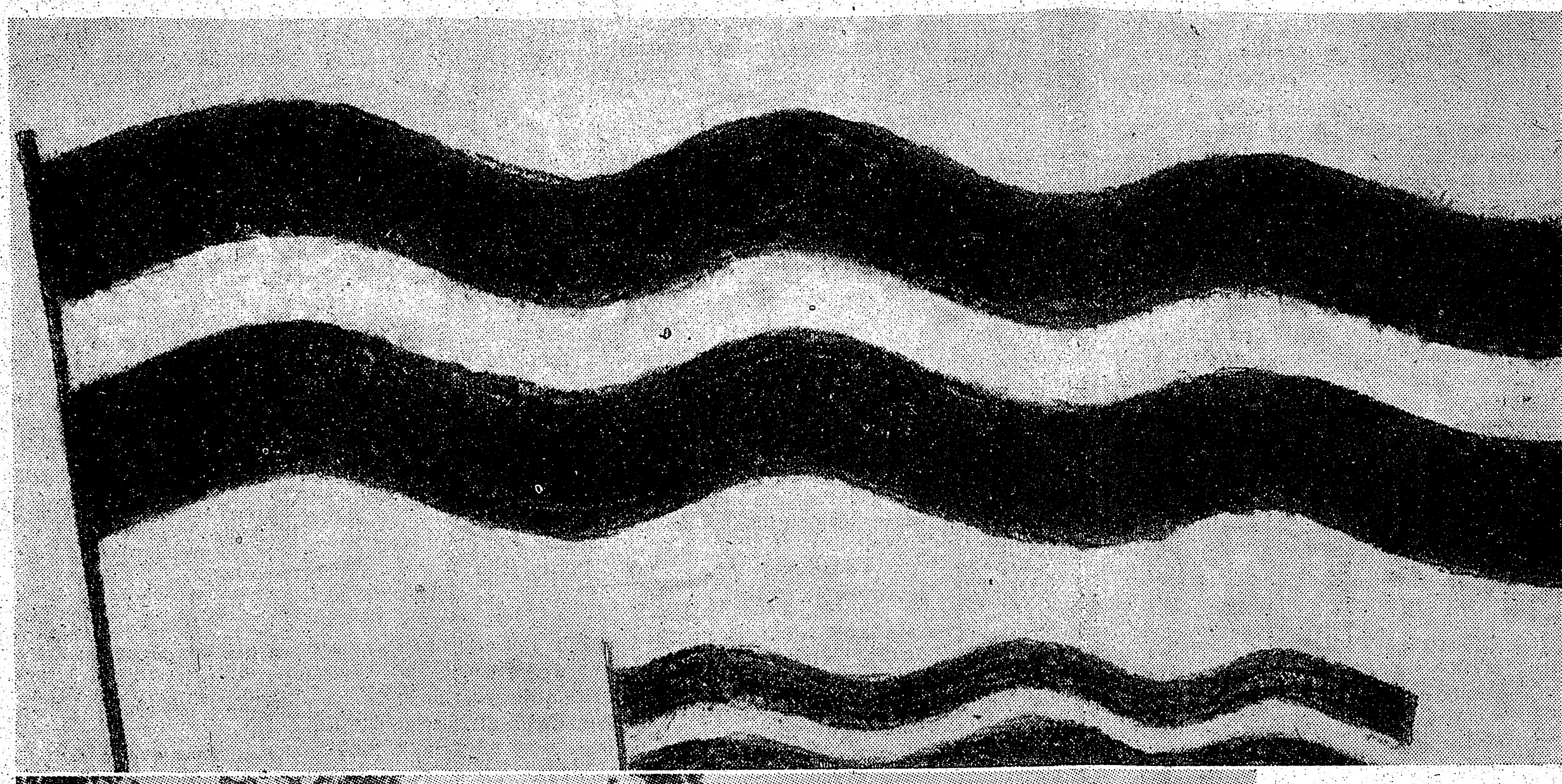

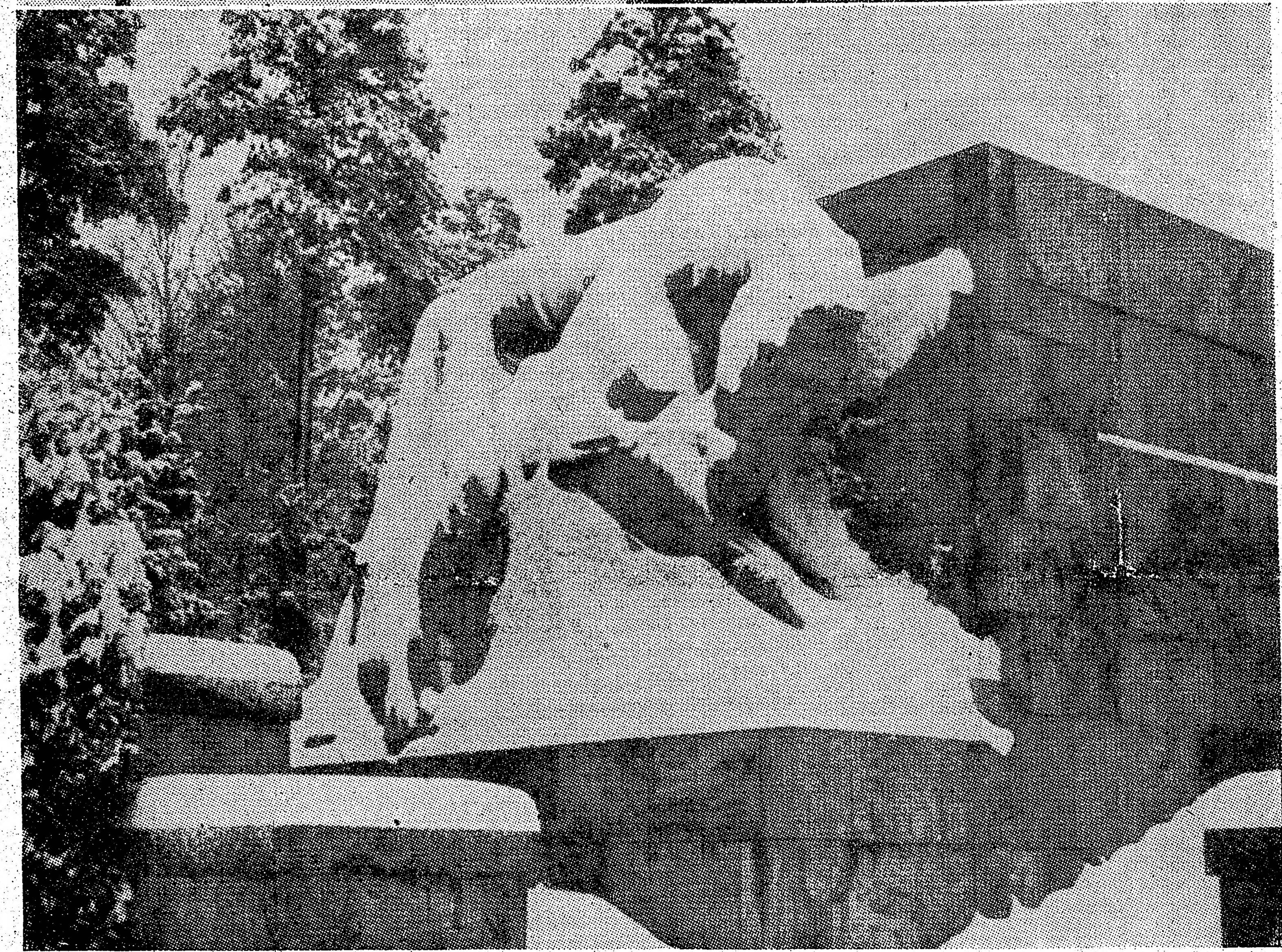

GAŖI TUMSAS GADI, VELAIŅU MIGLA UN BALTAIS LABAIS SNIEGS KLĀJAS TUR PĀRI DZĪVAJIEM UN MIRUŠIEM. IR TIKAI DZIĻA NAKTS, KLUSA, LŪGŠANA UN IZMISĪGAS CERĪBAS DZIRKSTS — KAD BEIDZOT?... VAI MŪSU DVĒSEĻU SPĒKS ŠĶELS AIZMIRSTĪBAS MIGLU, VAI MŪSU LŪGŠANAS PALĪDZĒS IZTURĒT GAIDĀS PĀRGURUŠAJĀM SIRDĪM?

18. NOVEMBRIS

CĪŅAS UN UPUŖI — LATVIEŠU TAUTAS DAĻA

V. Kaminskis, sen.

18. novembris! Cik neapjausta latvju tautai bija šī diena pirms 35 gadiem, tik liela, gaiša, svēta un uz mūžu mūžiem neaizmirstama tā tapusi tagad ikvienam īstam latvietim. Un ik gadus, jo tālāk tā no mums atkāpjas, jo skaidrāka, lielāka un dziļāka top tās nozīme visai latvju tautai.

1918. gada astoņpadsmitais novembris ir diena, kas latvju tautu izveda no tumsības pie gaismas, kas atbrīvoja viņu no septiņi simti gadu nestās nebrīvības un verdzības važām, padarīja to par brīvu, patstāvīgu tautu, un latvju zemi par brīvu valsti.

Ilgie un grūtie nebrīvības gadi klājās pār latvju tautu kā smaga nasta, bet tā tomēr nebija zaudējusi savas brīvības ilgas, bet dziļi sirdīs saglabājusi savu nacionālo garu, savu latvisko apziņu un savus senču tikumus, kas ir mūžīgi. Un šī nacionālā apziņa ir tas spēks, kas arī latvju tautu izveda no nebrīvības tumsas pie brīvības gaismas. Patriots Vilis Olāvs teica „Visu var piedot, tikai tautiskās apziņas trūkumu ne. Visu var piedot, tikai tautas mūžības apziņas trūkumu ne.“ Tas jāiegaumē latviešiem arī svešumā, pasaulē izkaisītiem.

Cīņas un upuŗi, ziedošanās un atsacīšanās bija latvju tautas daļa visus šos ilgos nebrīvības gadus, bet latviešu tautiskā apziņa un latviskais gars netika iznīcināti: Lai atminamies tikai dažas vēstures lappuses: Nāca 19. gadusimtenis ar pārvācošanas un pārkrievināšanas laikiem. Tad 20. gadsimta sākums ar 1905. g. soda ekspedīcijām. Beidzot Pirmais Pasaules karš — karavīru un bēgļu gaitas; tautas sāpju un ciešanu ceļš cauri Tīreļa purviem un Nāves salai, Ventas krastiem, Cēsu un Latgales kaujām, nesot dzelžainu ērkšķu vainagu. Latvieši cieta un skuma, bet nezaudēja ticību labākai nākotnei.

Un notika brīnums — Pirmā Pasaules kaŗa pēdējās dienās, kad latviešu zeme bija izpostīta līdz nepazīšanai un kad likās, nav vairs ne mazākās cerības stara uz labāku nākotni — radās tautas dēli, kuŗi uzminēja nogrimušās Gaismas pils vārdu. Viņi redzēja, ka ir pienācis brīdis atbrīvoties no svešām varām. Viņi sauca un aicināja izkaisītos, nogurušos latvju dēlus kopā uz pēdējo cīņu par savas tautas brīvību, par savu valsti. Latvijas dēli paklausīja aicinājumam, — nāca lielie un mazie, vecie un jaunie — ikviens, kas spēja kādu ieroci nest. Ar vārdiem „Tēvzemei un tautas brīvībai“ — sirdīs tie padzina daudzkārt stiprākos ienaidniekus un atbrīvoja tēvzemi no svešu kungu jūga.

Atnāca latvju tautai karsto ilgu piepildījums — dārgo upuŗu atmaksa — 1918. gada astoņpadsmitais novembris: Latvija.

Dārgi tautai maksāja viņas brīvība. Ir daudz zaudēts, daudz ķīlā likts. Baltie krusti Brāļu kapos un daudzās citās varoņu atdusas vietās Baltijas jūŗas piekrastē stāsta par lauztām sirdīm, par sāpēm un asarām un par asiņu straumēm, kas lietas par tautas brīvību.

Ja šodien visus šos dārgos ieguvumus latviešu tauta ir atkal zaudējusi, tomēr pār Latvijas kalniem un lejām, pār druvām un asinīm slacītiem cīņu laukiem, pār lauku sētām un pilsētām, paceļas vēl arī šodien pirms 35 gadiem atgūtās Brīvības piemineklis, kā nesatricināmas tautas vienības apliecinājums, bet arī kā aicinājums visiem spēkiem sargāt un glabāt tik dārgi pirkto brīvību.

Brīvības piemineklis nav vairs vajadzīgs tiem, kas savas dzīvības likuši uz brīvības altāra, bet tas vajadzīgs mums — latvju tautai, tām paaudzēm, kas tagad aug, kā arī visām nākošām paaudzēm, kas nāks, lai viņas zina, cik dārga varoņu iegūtā brīvība un cik karsti tā jāmīl un jācieni.

Brīvības piemineklis ir skaists pateicības un atzinības simbols arī zināmiem un nezināmiem pagātnes ilgu, ideju un brīvības centienu paudējiem.

Brīvības piemineklis runā uz mums arī nākotnes valodu. Tas aicina kopīgam darbam un cīņām, tas māca karsti mīlēt savu tēvzemi un sasniegties rokās lielā vienprātībā ap saviem vadoņiem un nekad neaizmirst, ka īstu, patiesu labklājību mēs varam sasniegt vienīgi savā brīvā, neatkarīgā valstī, savas tautas kopībā. Uz šādu tautas vienprātību aicina mūs 18. novembris.

Veronika Strēlerte

SVĒTAIS VAKARS

Tu uzlūko mūs
Ar skatienu tālu,
Tu redzi mūs, Latvija,
Atšķirtos.

Ir svētais vakars,
Dreb dvēseļu nami,
Un rudens rūsa
Pland debešos.

•

— Vai jūsu balsis
Nāk jūŗai pāri,
Vai jūsu sāpes
Negaisos vird?

Es redzu: daudzi
Guļ zelta zārkos
Un nepamostas,
Un nesadzird.

Man elpa žņaudzās,
Es lēni mirstu.
Vai jūsu dārzos
Skan dzīru rags?

Zūd vakarsaule,
Bēg ausmas pirksti,
Un ēnu akmens
Uzguļas smags.

Jūs klusi raudat
Kā savās bērēs.
Par agru raudat —
Vēl dzīva es.

Vēl mieru meklēt
Nāk man pie kājām,
Vēl man uz krūtīm
Dus dvēseles.

Vēl augšā celšos
No nāves cisām
Un aicināšu
Kā vētras zvans:

Kur esi, tauta?
Dobji vaid zeme
Un šūpojas gaisos
Liktenis mans. —

o

Tu uzlūko mūs
Ar skatienu tālu,
Tu redzi mūs, Latvija,
Atšķirtos.

Ir svētais vakars,
Dreb dvēseļu nami,
Un rudens rūsa
Pland debešos.

TIKAI SIRDI!

VALENTĪNS PELĒCIS

Ar katru trimdā pazaudēto gadu 18. novembŗa atceres paliek skarbākas un necerīgākas. Cildeni vārdi noveco, saukļi un solījumi top bezspēcīgāki. Un tas laikam gan tāpēc, ka mūsu sirdīs vairs nav ne patiesu sāpju, ne brīvu — un tomēr, ne ar ko neaizstājamu pienākumu, kas izrunātiem vārdiem dotu ticības dzīvību un īstas pārliecības neizsmeļamo spēku. Mēs esam savu likteni jau sākuši skatīt ar svešinieku acīm, šo redzēšanu pieņēmuši kā lielas gudrības un augstas attīstības zīmi. Mēs klausāmies un bijīgi domājam, ka tas taču ir gars un patiesība, ko šie tautu un robežu tirgotāji ar tik zinīgu toni un tīkamu smaidu izšķiež gaisā un avīžu lapās. Mēs droši vien jau to nosauktu par bezkauņu, kas apgalvotu, ka ieaugam „garā,“ kam ir pavisam negarīga izcelsme — proti: ko mācītu un kā rīkotos tad šie Rietumu spožie nelgas, politiskie āksti un aktieŗi, ja pēkšņi viņu mājām un ķermeņiem pietrūktu ierasto sīkumu, kas uztur civilizācijas un gremošanas norises? Kas paliktu pāri, piemēram, kaut vai Čerčilam no godalgotās gudrības, ja viņš pēkšņi sajustu sevi, lupatās tinušos, stāvam kaut kur Kaļimā ar smagu un nosarmojušu dzelzs kapli rokā?...

Bet viņš nav nekad s e v i iedomājamies t u r esam, un arī mēs jau pilnīgi droši ticam, ka nekad vairs nepamodīsimies verdzībā. Taču 18. novembris liecina ko citu: mēs visi šodien vēl atrodamies verdzībā, un neviens nezinām, kad un vai tā beigsies! Neatkarīgi — vai šie latvieši vergo Sibirijas taigās, saņem Latvijā kolchoznieka sieciņu, vai brauc darbā 1953. gada Kadiļjakā. Starpība tikai — pirmajiem ciešanas nav iespējams noraidīt, bet otri var vātīm uzlīmēt dolaru plāksteŗus un sacīt rātnas cerību runas savām „sāpēt apnikušajām“ dvēselēm! Nezinu, vai kāds vairs atceras domu izmaiņu presē, kas notika mūsu izklīšanas sākumā, starp profesoru Jurēviču un dažiem materiālās latvietības propagandētājiem — garīgās latvietības ērtākai saglabāšanai. Vai arī vēl šodien mēs esam skubināmi laicīgās labestības vairošanai?

Kam vien iztur fiziskā veselība un kas nav apkrāvies pelnīt nespējīgām mutēm, tas šeit trīs — četros gados ir ieguvis savu māju ar garāžu un piedevām nolicis pieklājīgu „upuri“ šīs zemes svētnīcā — bankā. Un viņš jau pavisam nopietni un bieži ikdienas runās saka: dzīve un cauri sīšanās paliek arvien grūtāka... Bet šie vārdi gan nenozīmē, ka viņš vairs mocītu savu sirdi par Latvijā pamestām pastalām! Amerikā atrastais grūtums viņu piekēdēs šai zemei, un pēc tik aplami gaisīgām lietām, kā garīgās latvietības, viņam pavisam drīzi nebūs nekādas vajadzības.

Bet vai tad mēs vēl 18. novembrī allaž nesapulcējamies vienkopus, lai sava karoga un atmiņu aizvējā apcerētu bijušo, esošo, mēģinot minēt nākamību? Jā gan — tikai vai mūsu sirdīs ir tikpat dzīvas sāpēs, cerībās un nepiekāpībā liktenim, kā tas bija 18. novembŗa atcerēs — bēgļu barakās un gūstekņu nometnēs? Vai tur vajadzēja ko pieminēt vairāk, kā tikai šīs dienas vārdu, lai dvēseles aizdegtos ugunīs! Tagad mēs varam šai dienai par godu aizdegt spožas spuldzes, varam sūdzēt savu nelaimi senātoriem un sūtīt svētku sveicienus dzimtenē palikušajiem, bet mūsu sirdīs vairs nav dzīvu sāpju un dzīvas ticības uguns. Varbūt savā vairākumā esam bijuši tikai aktieŗi, kas dažos gados izspēlējuši savu lomu, jo tās traģisms nav bijis pietiekami svarīgs pasaules skatuvei. Varbūt esam kārojuši aplausus un vieglu uzvaru, bet ja mums jāaiziet bojā lāgā nepamanītiem, tikai savu Latviju mīlētājas sirds dēļ, tad šim upurim mums nav ne spēka, ne izturības, ne pacietības. Bet likteni un postu nevar apiet, kaut arī tam padevīgais var iemantot dažreiz siltu gultu un miegu. Tas ir labprātīgā verga ceļš. 18. novembris ir Latvijas mīlestības diena.

Sirds un dvēseles mīlestības diena uz Latvijas zemi, debesīm un tur palikušajiem — kapu smiltīs, dzīves sāpēs un šūpuļu cerībās. Tā neprasa savām ērtībām svešumā vairāk neko, kā tikai līdz galam uzticīgu latvieša sirdi!

LATVIJAS 35. GADSKĀRTAS ATCERE TORONTO

PILNS NAMS SVĒTKU VIESU

Toronto latviešu saime atzīmēja ar svētku aktu un koncertu plašajās, bet mājīgajās Techniskās skolas telpās. Svecēm svinīgi plīvojot, valsts svētku runu teica LNAK valdes pr. A. Svenne, aicinot visu latviešu saimi, no jaunieša līdz sirmgalvim, cīņā par Latvijas valsts atbrīvošanu un latvietības saglabāšanu trimdā. Pēc šiem lielajiem mērķiem runātājs aicināja cīnīties godīguma, patiesīguma un demokratisma ieročiem, velkot krustu pāri visām iekšējām cīņām un nesaskaņām, lai reiz visi trimdinieki varētu atkal svinēt 18. novembri sirmajā Rīgā. Pēc kopīgi nodziedātās valsts himnas sekoja Lietuvas ģenerālkonsula Gilisa un lietuviešu organizāciju apvienības pārstāvja apsveikumi.

Sekojošo koncertu ievadīja dubultkvartets Kalvis ar spēcīgi nodziedātām dziesmām, tad torontiešus iepriecināja tālo viesu Līnas Karlsones un Valdemāra Ruševica mākslinieciski augstvērtīgie sniegumi, bet koncertu noslēdza Dainas koŗa svinīgie dziedājumi. L. Breikša un Fr. Bārdas dzejas ar patiesu izjūtu deklamēja V. Brastiņš un D. Puriņa.

Tā viņi teica toreiz...

EDVARTS VIRZA

Dižais dzejnieks Edvarts Virza par dienu pirms 35 gadiem rakstīja: „Kad atskanēja vārdi, ka Latvija izsludina sevi par neatkarīgu republiku, daudzas galvas noliecās un rokas aizklājās sejām priekšā. Visus sagrāba savā varā lielā acumirkļa spārni un neviens nemanīja nesaskaņas, kādas radīja vienas partijas(soc.-dem., Ref.) deklarācija, sargāt jauno valsti tikai tad, ja tā sekos viņas idejām. Daudzi vilcēji bija iejūgušies valsts ratos, un tikai retais paredzēja, ka viņi drīz dosies katrs uz savu pusi, aizmirzdami Dieva un tautas priekšā dotos solījumus... Jaunajai valdībai nebija karaspēka, nebija naudas, nebija pat vietas, kur nostāties.“

SŪTNIS K. ZARIŅŠ

Sūtnis K. Zariņš atmiņās par 1918. g. 18. novembri rakstīja: „Vienīgās finances jaunai valstij bija ienākumi no pārdotām pastmarkām, un tikai trešā dienā sāka ienākt nauda arī no dzelzceļu biļetēm. Nu finanču ministram vairs nepietika ar kešas maku, bet bija jau jāiegādājas portfelis. Visu valsts kasi sākumā nēsāja līdzi pats finanču ministrs.“ Un kad turpat vēl pēc gada, sūtnis Zariņš iebraucis agrīnā rītā Rīgā no Stokholmas, kājām dodas no Daugavmalas uz pilsētu, viņš sastop soļojot pils virzienā vadu kaŗa vīru, braši dziedam Divdūjiņas... „Kad nu viņi pienāca tuvāk,“ stāsta sūtnis, „redzēju, ka lielākai daļai karavīru bija pilnīgi plikas kājas. Man acīs saskrēja asaras. Tomēr biju lepns uz to, ka viņi, tēvzemes mīlestības dzīti, bija gatavi uz ežiņas galvu likt, kaut arī par dzelondrātīm basām kājām pāri ejot...“

... UN ŠODIEN?

18. novembŗa svētku svinīgumā lai mūsu sasalušās sirdis atkusē par Latviju kritušo dvēseļu neredzamā kvēle, lai latvju tautas sīkstās dzīvotgribas spēks ielīst mūsu pagurušo asiņu dzīslās un lai ar ikvienu tautieša rokas spiedienu šajā svētku dienā tiek dots un ņemts mēmais 18. novembŗa zvērests: Es dzīvošu, strādāšu un darbošos trimdā tā, lai neaptraipīts paliktu latviešu gods, es palikšu arī trimdas ceļos uzticīgs savai latvietībai, Latvijai jāklūst atkal brīvai un neatkarīgai! Kurš reiz stāvējis zem Latvijas karoga, tas uz mūžu pieder viņai.

Jauns deportāciju vilnis Latvijā

SIBIRIJAS. RŪPNIECĪBAI VAJADZĪGI LATVIEŠU SPECIĀLISTI

Latvijas dibināšanas atceres priekšvakarā brīvajā pasaulē saņemtas ziņas, ka mūsu tautas apspiedēji atkal uzsākuši masu deportācijas Latvijā, tai par upuri krituši tūkstošiem latviešu.

Kāds Hamburgas vācu laikraksts ievietojis sava korespondenta H. Meseļa ziņojumu no Helsinkiem. H. Meisels ieguvis ziņas par deportācijām Latvijā no kāda aculiecinieka, uz kuŗa izteicieniem varot paļauties. Saprotamu iemeslu dēļ, korespondents neatklāj šī aculiecinieka personību. Viņa stāsts īsumā ir šāds:

Kopš augusta mēneša Latvijā norit deportāciju akcija. Pirmie šīs akcijas upuri bija zvejnieki, sevišķi tie, kas nodarbināti Liepājas un Ventspils rajonos. Deportācijai nolemtos savāc skolās, kazarmās un kaŗa laikā uzceltās barakās, no kurienes tos nogādā stacijās un ievieto aizrestotos preču vagonos. Zvejniekus nosūta uz Kaspijas jūras piekrasti.

Deportācijas smagi skārušas arī tā saucamos latviešu speciālistus, t. i. techniķus un mechaniķus. No Rīgas vien izsūtīti vairāk kā 1.000 techniķu, kas tikko bija nolikuši eksāmenus un ieguvuši technika apliecību. Deportēšanai nolemtiem krievi deva sešas stundas laika savu personisko lietu kārtošanai un ceļasomu sagatavošanai.

Par deportācijas akciju parādījās ziņas arī latviešu laikrakstos, bet tur šī lieta nebija nosaukta par deportāciju, bet esot „labprātīga pārvietošanās uz brālīgajām republikām“. Sibirijas rūpniecības nākotnes attīstībai esot vajadzīgi latviešu speciālisti.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

LIELĀS VĒSTURISKĀS DIENAS ATCEREI

F. DREIMANIS

1918. gada 18. novembrī latvju tauta atzina sevi par suverēnu. Kopš tās dienas viņa bija savā dzimtajā zemē pilntiesīgs saimnieks, kas nepilnus 22 gadus godam turējās savu uzdevumu augstumos — apdomīgi un lietderīgi reālizēja savas tiesības un bija precīzs savos pienākumos kā valsts iekšējā dzīvē, tā arī starptautiskajās attieksmēs. Tāpēc strauji attīstījās tautas materiālā un garīgā kultūra. Austrumu kaimiņa pūles graut demokratiskās Latvijas saimniecību bija veltīgas: brīvība un patstāvība iedvesmoja tās pilsoņus un veicināja progresu visās kultūras nozarēs. Kaimiņos padomju komūnisma verdzībai un nabadzībai veidojās brīvības un pārticības valsts, kas skaļāk par visām propagandas taurēm vēstīja par brīvības lomu un verdzības lāstu tautu attīstībā. Tāpēc komūnisma koloss nolaupīja mazajam kaimiņam brīvību un vēl arvienu cenšas iznīcināt tā atsevišķus locekļus: deportētie mirst necilvēcīgos darba un dzīves apstākļos; dzimtniecības važas dzimtenē saista tautiešus darbā un baida ar bada rēgu. Viņiem liegta pārvietošanās, vārda un citas brīvības; spiegi mēģina ieskatīties arī viņu dvēselē, lai izskaustu no tās alkas pēc brīvības un cilvēcības. Šīs alkas sadzird tautiešu radniecīgās dvēseles brīvajā pasaulē. Viņu pienākums darīt visu iespējamo dzimtenes un citu tautiešu atbrīvošanai. Šī pienākuma apziņa mūs pavada ik dienas, bet lielajā brīvības un patstāvības pasludināšanas atcerē sasniedz savu kulmināciju un liek pārdomāt, kas darīts un kas darāms šinī virzienā.

Ar kārtīgo fizisko un garīgo darbu latvieši vērš uz sevi un savu tautu brīvo nāciju uzmanību un iegūst draugus un labvēļus. Ar savu sabiedrisko darbu organizācijās, īpaši bojāeju rīcības atmaskošanā, materiālu vākšanā un lieciniekuapzināšanā Kerstena komitejai, kā arī ar kara invalidu u. c. grūtdieņu aprūpi, bērnu audzināšanu latviskā garā un citām izrīcībām viņi kalpo tautas nākotnei un nostiprina pozicijas cīņā par tēvijas atbrīvošanu, kas var prasīt arī kaujavīru ziedošanos uz Latvijas brīvības altāra.

Vēsturiskās dienas atcerē domas par minētiem pienākumiem savijas ar atmiņām par neatkarības laikmeta piedzīvojumiem. Mūsu acu priekšā pazib daudzi neatkarības gadu notikumi, īpaši brīvības cīņas, kad mūsu lāčplēši cīnījās par Latvijas neatkarību. Daudzi no viņiem ziedojās savas zemes un tautas brīvībai. Viņi dus tautas svētnīcā — Brāļu kapos. Mēs nosliecam savas galvas viņu priekšā un lūdz ar Māti Latviju sērojam par kritušiem tautas dēļiem, bet reizē ar to pārdzīvojam zināmu pašapmierinātību, jo varam lepoties ar varoņiem, kas uzvarēja skaitliski lielākus un labāk apbruņotus ienaidnieku pulkus.

Netālu no viņu atdusas vietas pacelas piemineklī ievērojamākiem Latvijas valstsvīriem. Viņi atgādina mums sasniegumus neatkarības gados. Tie arī modina pašcieņu un domās aizved dzimtenes koptos laukos ar baltajiem lielceļiem un šosejām, kas vijas starp auglīgajām druvām, ziedošajām pļavām un krāšņuma kokos un auglu dārzos paslēptām mājām. Savās atmiņās mēs kavējamies arī pilsētās, kas izceļas ar tīrajām ielām, apstādījumiem un skaistajām celtnēm, īpaši neatkarības laikmeta jaunceltnēm — gaišajām skolu ēkām, slimnīcām, mūzejiem, tautas namiem un valsts un pašvaldību iestāžu celtnēm. Arī ārpus pilsētām bija daudz skaistu jaunbūvju — sanatorijas, dzelzceļu staciju ēkas, skolas u. c.

Celtniecība mūsu atmiņās asociējas ar citiem gara kultūras sasniegumiem: mēs atceramies tēlnieku un gleznotāju darbus mūzejos un mākslas salonos, iegriežamies konservatorijā, mākslas akadēmijā, operā, teātros, bibliotēkās un nespējam pat aptvert visu, kas glabājas mūsu atmiņā. Ar visu to latvietis nevar nelepoties arī lielajās kultūras valstīs, kā arī ar savu zinātnes templi, Latvijas universitāti, kuras speciālisti visās zemēs iegūst atzinību un labu slavu latvju tautai.

Reizē ar atmiņām stiprinās mūsu griba palīdzēt tiem, kas cieš verdzībā un gaida atbrīvošanas stundu. Minētās atmiņas apgaro šo vēlēšanos un veido mūsu apziņā nacionālu kodolu, kas liek biežāk atcerēties tēviju un kalpot tai arī svešajās zemēs, īpaši tās atbrīvošanai no bojāeju jūga, lai arī mēs paši spētu atgriezties dzimtenē un celt jaunu dzīvi, varbūt, ar lielām grūtībām, bet sirdij tuvu un kontinuitātē ar tiem, kas dus Brāļu un citos kapos. Viņi līdz nāvei palika uzticīgi tēvijai un senču garam.

IEVADĪTA LNAK ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA

ZIEDOJUMU VĀCĒJA SKUMJAS UN PRIEKI

Parasti ziedojumu prasīšana ir saistīta ar zināma veida nepatīkamu jūtu izsauksanu cilvēkā, no kura ziedojumu lūdz. Šīs nepatīkamās jūtas rodas jau tad, kad devējam tuvojas vai nu ar ziedojumu šķīvi, kārbu vai sarakstu. Šo jūtu izpausmi bez vainas sajūt ziedojumu vācējs, lai gan tas pats arī ir ziedotājs, vismaz patērētā laika un pūļu ziņā.

Jautāsim, kādēļ tas tā ir?

Mums šķiet, ka, tuvojoties ar izteiktu vēlēšanos saņemt ziedojumu, kādā veidā tas arī būtu, mēs zināmā veidā it kā ierobežojam vai noslogām cilvēka brīvības izjūtu. Varbūt tieši ziedojuma vākšanas brīdī, seviški, ja tāds iepriekš nav paredzēts, pat pārtikušam cilvēkam ir jau savs iepriekš izdomāts un apsvērts naudas izlietošanas plāns. Griežoties ar lūgumu pēc ziedojuma, ja tas nav iepriekš paredzēts šai plānā, rodas traucējums. Individs jūtas ierobežots pats savu grūti pelnītu dolaru izlietošanā resp. ierobežots savā brīvībā. Tas rada nepatiku, bet ne jau skopulību vai žēlumu nedaudzos dolarus atdot palīdzībai saviem tautiešiem.

Kā no tā izvairīties?

Pirmkārt, ar iepriekš apsvērtu un paredzētu līdzekļu iedalīšanu, saprātīgi ar saviem ienākumiem. Ja mums zināmā laika sprīdī ir jāparedz un jānodala līdzekļi izdevumu segšanai par uzturu, dzīvokli, obligātām nodevām, tad šinī neizbēgamo izdevumu virknē ir jāietilpina arī ziedojumi, un paredzētā summa jātur brīva izlietošanai, kad pieņāks brīdis un kāds tuvosies kā pazemīgs lūdzējs. Jūs tad ar priecīgu jrātu nodosit savu ārtavu, pretī saņemot kā atlīdzību apziņu, ka izdarīts labs darbs, bet ziedojumu vācējs aizies apmierināts un iepriecināts. Šo vienkāršo dzīves gudrību mēs mēģinām īstenot, mudinot ziedot stundas darba algu mēnesī, žēl tik, ka ar tik lielām grūtībām. Dzīvē to ir tomēr īstenojis viens latviešu invalids, ko liecina sekojošais:

Svētdienas pēcpusdienā LNAK birojā Sv. Andreja baznīcas blakus telpās ienāk invalids Valdemārs Plēsums. Viņa Otrā Pasaules kara kaujās sakropļoto kāju ortopediskā zābakā nezinātājs nemaz nepamana, Kustības vingras, tikai acīs lasāms smagā dienas darba nogurums. Blakus viņam nostājās slaidā, trauslā laulātā draudzene. Viņi jautā Palīdzības nozares vadītājam, vai varētu nodot ziedojumu invalidam J. Grīnvalda ģimenes Paraguvarētu invalida Grīnvalda ģimeni sveikt mūsu vidū.

Lai atvieglotu tautiešiem ziedojumu nodošanu, LNAK Palīdzības nozare paziņo, ka ievadītā gadskārtējā ziedojumu vākšanas akcijā mūsu valsts neatkarības svētku atcerei, 18. novembrī izsūtītās ziedojumu vākšanas listēs ir aile — „immigrācijai", un visi ieraksti tanīs ar noteiktu piezīmi — Grīnvalda ģimenei — tiks izlietoti tikai šim mērķim.

Ziedojumus var nosūtīt arī ar „money order" uz adresi: P.O. Box 285. Terminal „A", Toronto, Ont. Aid Branch, vai nodot personiski LNAK birojā pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 19.00 - 22.00, bet svētdienās pēc latviešu dievkalpojuma.

Plēsuma ģimenes sirds siltums un mērķtiecīgā rīcība mums rāda, ka pie labas gribas un tikai nedaudz pašaizliedzības un atsacīšanās kopīgiem mērķiem par labu, mēs varētu veikt daudz, daudz lielu darbu.

LNAK Palīdzības nozare izsaka izjusto pateicību laipnajiem ziedotājiem. **LNAK Palīdzības nozare**

UZAICINĀJUMS

Visi Latvijas mežu darbinieki Kanadā laipni aicināti steidzīgi iesūtīt savas adreses A. Baškeram, Hamiltonā, 16 Rutherford St, jo drīzā laikā notiks mežu darbinieku Kanadas kopas vēlēšanas korespondences veidā. G. K.

ANGĻU VALODAS KURSI

Angļu valodas stundas latviešiem notiek Toronto sv. Andreja baznīcas telpās pirmdienās un piektdienās no pl. 19.15 - 21.15.

CITA ADRESE

Nujorkas DV nodibinātā Latviešu ārstniecības fonda sekretāra Artura Lāča jaunā adrese ir — 101 Birghtwater Court, Brooklyn 35, N.Y., USA.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
MONTREĀLA, P. Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10
Tel. AT 7798

„LATVIEŠU PAGASTĀ" PIRMOREIZ SVINĒS 18. NOVEMBRI

Kad pēc pēdējā kara DP personām, pavērās ceļi uz Kanadu, Vācijā bija daudz latviešu bēgļu, kuŗi izvēlējās šo mazapdzīvoto zemi, lai te vadītu savas trimdas dienas. To starpā uz Kanadu devās daudzi zemkopji, tikai tāpēc, ka tie cerēja tikt pie savas saimniecības. Daudziem arī laimējās, un tagad jau Ontario provincē (starp Šelbornu, Orandžvili un Grandvaliju) ir pāri par 60 latviešu lauksaimnieku, pie kam katru mēnesi nāk vēl klāt jauni farmu īpašnieki. Līdz ar to „latviešu pagastā" sākusi veidoties sabiedriskā un kultūrālā dzīve.

Jau pag. gadā laucinieki pirmoreiz pulcējās Ziemassvētkos, kad māc. A. Lūsis noturēja dievkalpojumu. Kopš tā laika rosība augusi: bijušas lauku laužu sanāksmes un dievkalpojumi, un Piegāzes farmā iekārtota latviešu skola, ko noorganizēja Ž. Bukovskis. Tagad skolu apmeklē pāri par 20 latviešu bērnu, mācības notiek vairākas reizes mēnesī, kad no Toronto ierodas Ž. Bukovskis un B. Senkēviča.

Šogad latviešu farmeŗi paredzējuši svinēt arī Latvijas proklamēšanas un Pļaujas svētkus, kas notiks 21. novembrī, plkst. 7.30 vakarā Kamillā (Camille). Svētku rīcības komiteja, kuŗā ievēlēts: Tīcmanis, Feodorovs un Goba. izkārtojuši šādu svētku programmu: dievkalpojumu vadīs māc. A. Lūsis, svinīgo aktu atklās LNAK valdes pr-dis A. Svenne, svētku runu teikts agr. Uiska. B. Senkēvičas vadībā skolēni deklamēs solījumu tēvzemei, A. Bukovska dziedās Jurjāna Tēvijai un P. Geistauts Žilinska Karogu. Pavadīs brīvm. M. Tūtere, kas sniegs arī klavieŗu solo.

Otrā daļā, pie klātiem galdiem, aktieris A. Stars iepriecinās ar humoristiskiem stāstījumiem par laucinieku dzīvi, skolēni deklamēs patriotiskus dezjoļus, A. Bukovska un P. Geistauts dziedās.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KĀLENDĀRS TORONTO

21. novembrī, sestdien, plkst. 7 vak. sv. Andreja baznīcas zālē, Toronto teātŗu ansamblī: Nacionālais, DV un TLB, kopēji rīko R. Blaumaņa lugas Skroderdienas Silmačos, atkārtojumu. Atlikums TLBS skolai par labu.
27. novembrī, piektdien, Ingus Nāruna koncerts sv. Andreja baznīcā.
29. novembrī, pl. 18, Almas Madas deklamāciju vakars. Piedalās V. Leinvebere.
18. janvārī, svētdien, plkst. 6.00 vak., sv. Andreja b-cas zālē, komp. T. Ķeniņa klavieŗu studijas III atklātais audzēkņu vakars.
27. februārī, sestdien, plkst. 8.00 vak. sv. Andreja baznīcā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar T. Ķeniņa kantātes „Kurzemes kareivim" pirmuzvedumu autora vadībā. Šolisti: operdziedātāja H. Lūse un baritons P. Geistauts.

CITI SARĪKOJUMI

21. novembrī, plkst. 7,30 vak., Ukraiņu leģiona zālē, 326 Queen St., W., LKKCK rīko vakaru ar programmu un saviesīgu dzīvi.
27. novembrī, 62 Claremont St. TLB un TLSpK jautŗs vakars.
5. dec., sestdien, no plkst. 14 - 20 sv. Jāņa draudzes Ziemassvētku tirdziņš sv. Trīsvienības baznīcā.
5. decembrī, sestdien, pl. 20 TLB Dāmu komitejas vakars 198 Osler ielā.
31. dec. Dainas kora un Kalvja Jaungada sagaidīšanas balle.
1. janvārī, 62 Claremont St. TLB un TLSpK Jaungada balle.
3. janvārī, 1954. gadā, plkst. 4.30 notiks TLBS skolas Eglītes vakars. Uzvedīs M. Timmas Ziemassvētku mežā.
29. janvārī Preses balle.
1954. g. 12. februārī Nakts Latiņu kvartālā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

JAUTĀJUMS A. KALNIŅAM

Kāds kungs ar divi rindas garu titulu Jūsu 11. novembŗa numurā raksta par cirkus publiku un klasisko baletu. Man patīk, ka viņš Sadlera Velsa baletu skatījies preses ložā, ļoti labā vietā sēdēdams. Saprotu arī viņa sūrošanos par vienkāršajiem lautiņiem, kas neprotot uzvesties; piebiedrojos viņa aizturētajam smieklam par cilvēku, kuŗš vēl nepazīst Violetu Elrūnu. Mums visiem par pamācīšanu lūgtu vēl šo īpaši kompetento kungu paskaidrot, kopš kuŗa laika baleta izrādēs „smalki" laudis pieraduši baudīt prologu. Kalniņa kungs taču sūrojas: „visus šos trīs vakarus man nācās baleta izrādes noskatīties bez prologa". Atzīšos — dzirdu to pirmoreiz, lūdzu paskaidrojumu, lai kādā reizē neizpelnītos Kalniņa kunga smieklus. Divainu iemeslu dēļ arī Nacionālajā Operā baletiem nedeklamēja prologus, mūzika vien spēlēja. Cik es noprotu, to iesākuma stiķi, ko spēlē vien, bet vēl nedanco, ierasts dēvēt par priekšspēli, uvertīru un vēl citādi ar' — nosaukumu „prologs" — atstājot runātu (dažkārt dziedātu) vārdu māksla. „Logos" vēl arvienu nozīmē vārdu, vārda jēgu. Citādi jāsaka līdz ar Ķenci: „Citi prepránksi spēlē uz kārtīm, šie gribēs izdancot ar dancošanu!"

Modris Zeberiņš, Itakā,ASV

VALDEI PIETRŪKST LAIKA

Savā laikā Toronto organizāciju sanāksmē pieņēma lēmumu, ka Lāčplēšu svētki rīkojami DV Toronto nodaļai.

Ar izbrīnu konstatēju, ka šogad tas netika darīts. Vai vietējās nodaļas valdei pietrūka laika padomāt par šāda atceres vakara sarīkošanu? Laikam taču, jo nesenā pagātnē tika dzirdēts un lasīts arī laikrakstos par nodaļas „pārslogoto darbu"...

Gūsta laikā Beļģijā kāds pulkvedis, LKOK kavalieris telca, ka visi dzelzskrustnieki pielīdzināmi Lāčplēšiem. Domāju, ka tas arī ir pareizi, jo kā lāčplēša ordenis, tā dzelzs krusts tika piešķirts par nopelniem kaujas laukā, un katrs šo goda zīmju īpašnieks uzskata to par svētu piemiņu, aizvien atcerēdamies, kur un par ko tā piešķirta.

Cik zināms, Toronto ir daži Lāčplēša kara ordeņa kavalieri, vēl vairāk Dzelzs krusta kavalieŗu un citi apbalvotie.

Vai vietējā nodaļa nebūtu veikusi labu darbu, šos apbalvotos un citus kaujiniekus kā arī pārējo latviešu saimi pulcinādami kopējā atceres vakarā?

11. novembris ir arī starptautiska atceres diena. Kanadieši to atzīmēja, rīkojot attiecīgas parādes un 2 minūšu klusuma brīdi darba vietās. Vai latviešiem šis cēlais paradums būtu jau aizmirsies?

Kanaks, Toronto

NEZINĀŠANA VAI TĪŠA DZELŠANA?

LA š. g. 19. septembŗa numurā Pas, recenzēdams Kanadas Nacionālās Izstādes lieluzvedumu, atļaujas sev dažas nepatiešības. Recenzents-maldās, apgalvodams, ka kankana iestudējums Gate Parisienne noticis Massnē choreografijā. Massnē bija komponists, ne choreografs, un krāsu filmas izgudrošanu nemaz nepiedzīvoja. Recezijas smaguma punkts tomēr gul uzbrukumos mūsu labākai Kanadā baletdejotājai Irēnei Apinei. Ja negātīvās piezīmes par Apines dejojumu kankanā vēl ir formulētas tā, ka tās var likt arī uz choreografa lēses, tad attiecībā uz Claire de Lune tās nepārprotami mērķētas Apinei, kuŗai tiek „piedzejota" Moiras Šīreras dejas no The Story of Three Loves kopēšana un „kaut kur redzētu efektu" iepūšanas dejā, nerēķinoties, vai soļu virkne vispār iekļaujas mūzikas ritmā". Šie pārmetumi Apinei ir pilnīgi nepamatoti un uz noteiktāko jānoraida. Vispār apšaubāms ir apgalvojums, ka Apines deja atgādinājusi Moiras Šīreras deju: par to varētu spriest vai nu dejas choreografs vai pati Šīrera, bet ne filmas gadījuma skatītājs. Bet ja tas arī patiesi tā būtu bijis, ja Apinei patīesi min. dejā būtu nācies pa daļai kopēt Šīreri, tad par to atbildīgu var darīt tikai un vienīgi baletmeistaru, kuŗa vadībā tika sagatavota jubilejas izstādes deju programma — Alanu Landu. Vai tiešām viņš to nebūtu zinājis? Te varētu vēl atzīmēt, ka, piem., speciālā žurnālā Dance News deju lietpratēji, recenzēdams min. uzvedumu, nav atradis neko negātīvu ne Apines, ne citu dejās. Un ja mēs palapotu Kanadas angļu presi vai speciālos žurnālus kā Dance News un Dance Magazine attiecībā uz Apines dejas mākslu, tad mēs tur velti meklēsim pēc negātīvām atsauksmēm. Tiem latviešu presē pievienojas T. Ķeniņš un citi, izņemot vienu zināmu „stilu" recenzentu, kuŗš savu dzeloni pret Apini pirmoreiz izlaida rakstiņā „Latviešu promenādes koncertā", un savus dzeloņus turpina še apskatītā recenzijā. Ir tiešām žēl, ka tik nepamatoti tad nu uzbrukts mūsu cienījamai baleta māksliniecei, kaut gan daži pesimisti šo Apines „ēšanu" no zināmas grupas puses pareģoja tūlīt, kad kļuva zināms, ka māksliniece pārceļas uz dzīvi Toronto. Mākslinieces gribētos teikt: „turpiniet savu ceļu un nepiegrieziet vērību „dubļu mūrnieku" darbam — tas Jūs neaptaipīs, bet kritīs atpakaļ uz pašiem „censoņiem". **T. P.**

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasīmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADĀ TORONTO

● Latviešu Informācijas Centrs Kanadā, kuŗā darbojas priekšs. A. Francis, A. Goba, V. Plampe un A. Sprūdžs, uz DV Kanadas valdes informācijas nozares ierosinājumu, svētdien, 22. novembrī, pl. 10.00 sv. Andreja baznīcas telpās sasauc sanāksmi, kuŗā pārrunās dažādus jautājumus par informācijas biletena izveidošanu pie laikraksta Latvija Amerikā un event. arī pie laikraksta Laiks. Informācijas biletens iznāktu pa trijiem mēnešiem reizi angļu valodā. Biletenu piesūtītu arī Kanadas laikrakstiem un radio raidītājiem. Par redaktoru domāts aicināt piemērotu personu no kanadiešiem. Biletena projektu izstrādājis A. Sprūdžs, bet redakcijas kolēģiju izveidos 10 personas.

● Latviešu katoļu kultūras centrs Kanadā uzsācis kultūras filmu izrādes svētdienu pēcpusdienās.

Pirmā šāda izrāde notika svētdien, 1. nov. sv. Miķeļa katedrāles zālē. Rādīja Kanadas dabas krāšņumus krāsu uzņēmumos, kā arī koku apstrādāšanu, darbu raktuvēs un papīra rūpniecību Kanadā. Sarīkojums bija labi apmeklēts. Kino aparātūru ar prof. Dr. B. Ķekiņa starpniecību bija atvēlējusi Toronto kardināla kūrija, bet filmas patapinājis Kanadas filmu centrs.

Nākošā filmu izrāde notiks sv. Miķeļa katedrāles zālē svētdien, š. g. 2. nov., plkst. 4 pp. Ieeja brīva.

● TLB Dāmu komiteja rīko sestdien, 5. decembrī, pl. 20, 198 Osler ielā, vakaru Pie siļķes astītes ar miestiņu.

Viesus lūdz ņem līdzi jautrību.

HAMILTONĀ

● Hamiltonas latviešu organizāciju ievēlētā rīcības komiteja 18. novembŗa svinības Hamiltonas tautiešiem rīko 21. novembrī, pl. 19.00 Dalewood skolas telpās, Main St. West (turpat, kur iepriekšējā gadā). Uzrunu angļu valodā teiks LNAK pārstāvis Hamiltonā I. Andrejsons. Svētku runu teiks māc. A. Čops no Toronto.

Programmas daļā piedalās solistes Annija Vītola, Vera Leinvēbere un Maija Zemīte (soprāns), HLB koŗa diriģenta Imanta Saksa vadībā, ar deklamācijām Milda Baumane. Piedalās arī latviešu skolas Hamiltonā skolnieki. Kā viesi šai sarīkojumā aicināti mūsu draugi kanadieši ar Edīti Haideri priekšgalā un mums draudzīgo kaimiņtautu pārstāvji.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Visu sarīkojuma tīro atlikumu nodos trūkumcietēju atbalstam. Pie ieejas bez tam vāks ziedojumus pretkomūnistiskās propagandas darba atbalstīšanai. Visus Hamiltonas un tuvākās apkārtnes tautiešus uz šo sarīkojumu laipni aicina

● Lāčplēšu svētku atceres vakars Hamiltonā notika 8. novembrī Armēņu kluba telpās 69 Princess St., Atceres vakaru ar īsu uzrunu atklāja DV Hamiltonas nod. pr-ks Kleķeris, pēc kam sekoja Arvīda Stirnas referāts. Viņš īsumā pakavējās pie 11. nov. notikumiem un Lāčplēša svētkiem un to nozīmes, kā arī raksturoja pašreizējos pasaules politiskos notikumus, kas ir viens liels samezglojums, kuŗu var atrisināt tikai karavīra zobens, jo pasaule ir iemidzināta un apmiglota no Stalina pīpes un Čerčila cigāru dūmiem. Runātājs ar savu referātu radīja lielu atsaucību klausītājos.

Sekoja Dievs, svētī Latviju. Pēc tam deklamēja J. Vilks un dziedāja Beverīnas koŗis Almas Skudras-Kārkliņas vadībā. Sarīkojums bija labi apmeklēts.

● Hamiltonas latviešu draudzē kristīts Arturs Kalniņš. Laulāti: Vilis Rudzītis un Marija Biņģele (Biņģelis).

VANKUVERA, B.C.

● Abas Vankuveras latviešu organizācijas VLB un BKDV nodaļa rīkoja 7. novembrī kopīgus Mārtiņus ar Mārtiņu vakariņām, balli un bagātīgu mantu izlozi.

Izlozējamās mantas saziedotas abu organizāciju dāmu komitejām: DV aprūpes līdzekļu vajadzībām un VLB „Ziedu fondam".

Šogad latvieši bijuši atturīgāki Mārtiņu apmeklētāji kā pagājušajā gadā, bet diezgan daudz sveštautiešu bija izrādījuši lielu interesi par latviešu Mārtiņiem.

Svētku noskaņu nospieda nelaimes gadījums ar VLB dāmu komitejas priekšnieci, kuŗa, saimniecības darbos rīkojoties, krituši un lauzusi roku.

Vietējā organizācija, kuŗas mērķis ir tuvināt tautības, rīkoja gleznu izstādi, kur piedalījās tikai jaunkanadiešu gleznotāji.

Izstādē piedalījās dažādu tautību gleznotāji ar 336 darbiem. No latviešiem savus darbus izstādīja A. Avotiņa un A. Grants.

Šī bija pirmā šāda izstāde, kur jaunieceļotāji varēja izstādīt savus darbus. Izstādes atklāšanas runā tika teikts, ka jaunieceļotāji nākot no zemēm ar simtgadīgu kultūru, un tā viņi ar savu mākslu darīšot bagātu arī šīs zemes kultūru.

Pēc šīs izstādes jaunieceļotājiem atvērās durvis arī uz citām izstādēm.

A. Avotiņa aicināta piedalīties arī citās izstādēs.

● Vankuveras latviešu draudzes sestdienas skolai šogad nākuši klāt jauni skolnieki. Mācības notiek 3 grupās. Tā kā skolai tikai 2 skolotāji, tad, lai darbus veiktu, viena grupa strādā vecāku mājā piektdienas vakaros, viena grupa sestdienas rītos ierodas pie skolotājiem mājās, bet trešā grupa sapulcējas sestdienas pēcpusdienā īrētās telpās bērniem tuvākajā rajonā.

● Kanadas Tautību Biedrības rīkotajos tautu svētkos latviešu koris A. Granta vadībā uzstājās ar dziesmām, tā parādot arī skaistos tautu tērpus, kuŗus apbrīnoja un atzina par jaukiem un krāšņiem.

-a.

DAUGAVAS VANAGI

DV Anglijā noraida „politiskās vadlīnijas"

Daugavas Vanagu Fonda Lielbritanijā sēdījumā, kuŗā piedalījās DV CV loceklis V. Hāzners un Dānijas DV pr. I. Reitmanis, pārrunāja noteikumus DV darbībai un sabiedriski — politiskās darbības vadlīnijas. Ar 40 balsīm, 13 atturoties, pieņem jaunos, kopējos statūtus, bet ar 15 pret 12 balsīm, 23 atturoties, noraida DV CV izstrādāto politisko vadlīniju projektu, principā tomēr atzīstot, ka kādas vadlīnijas būtu vēlamas. Sanāksmi vadīja prv. A. Grāmatiņš, viņa vietnieks bija J. Miezītis, sekretāri N. Ansbergs un R. Britāls.

Anglijas DV sanāksmi atklāja, DVF valdes pr. A. Alksnītis, pēc tam Vanagu saimi ar uzrunu sveica sūtnis K. Zariņš, pieskardamies DV organizācijas pirmajam laikam Anglijā, šodienas sasniegumiem un nākotnes nodomiem. Īsumā pakavēdamies pie latviešu tautas nākotnes izredzēm, sūtnis pievērsās mūsu jaunajai audzei, tās uzdevumiem un sūtībai nākotnē, novēlēdams brīvi plest spārnus lidojumam uz atbrīvoto tēvzemi. No DV CV sanāksmi sveica V. Hazners, nesdams sveicienus no DV priekšnieka V. Januma un izteikdams Anglijas Vanagiem atzinību par sekmīgi veikto palīdzības darbu un labo stāju. No Dānijas **Vanagiem sveicienus nesa I. Reitmanis.**

Valdes pr. A. Alksnītis ziņoja, ka aprūpei 7 mēnešu laikā Anglijas Vanagu saime ziedojusi 930 mārciņas, bet latviešu mājai Almēlijā savākts jau 900 mārciņu. Daugavas Vanagi daudz devuši arī kultūrālajā laukā, izlietodami šim mērķim 10 proc. līdzekļu. Vanagi uztur 9 skolas, teātŗa trupas, koŗi un bibliotēkas.

Par Vanadžu darbību referēja M. Ķeņģe. Pavisam pie nodaļām pastāv 19 Vanadžu kopas, kas sekmīgi vākušas līdzekļus aprūpei, piedalījušās sarīkojumu organizēšanā, tāpat uz 4 nedēļām aicinājušas viesos no Vācijas 2 invalidus un 4 bērnus, kas šai laikā labi aprūpēti un atpūtušies.

Spraigas pārrunas un debates izraisījušās salidojuma otrā dienā, kad darba kārtībā bija paredzētas pārrunas par noteikumiem DV organizācijas darbībai un par politiskajām vadlīnijām. Pārrunājot jauno statūtu projektu, dažu nodaļu delegāti aizrādīja, ka nebūtu vēlams piešķirt Centrālajai valdei tik lielu varu bez apellācijas tiesībām, kā izslēgt atsevišķus biedrus un veselas nodaļas no DV saimes. V. Hāzners tomēr pastāvēja uz to, ka tas visai DV sadarbībai nāktu par labu. Iebildumi bija arī pret svinīgā solījuma došanu un vēl pret dažiem statūtu punktiem, bet pēc debatēm statūtus pieņēma ar 40 balsīm, 13 atturoties.

Daudz asākas debates izvērtās pārrunājot politisko vadlīniju jautājumu, pie kam vairums delegātu bija ieskatos, ka šādu vadlīniju pieņemšana, vismaz pašreizējā redakcijā, ierautu organizāciju un tās biedrus nevajadzīgās politiskās ķildās, kas kavētu aprūpes darbu un varētu izraisīt arī daudzu biedru izstāšanos no organizācijas. Īpaši iebildumi sanāksmes dalībniekiem bija pret vadlīnijās paredzēto trimdas valdības izraudzīšanu, tāpat par kādas noteiktas politiskas līnijas pieņemšanu. Pret „vadlīnijām" izteicās J. Lācis (Birminghama), G. Celmiņš (Bradforda), K. Ampermanis (Lestera), P. Ozols (Vansforda), bet tās dedzīgi aizstāvēja V. Hāzners (CV), daļēji arī A. Bulle, A. Alksnītis, K. Strazdiņš. Pēc plašām debatēm, liekot jautājumu nobalsošanā, vadlīniju projektu noraidīja ar 15:12 balsīm, 23 atturoties. Pēc blasošanas ienāca jauns priekšlikums, kas izteica vajadzību pēc vadlīnijām vispār, un to pieņēma ar 31:12 balsīm, atturējās 5.

Salidojuma noslēgumā iztirzāja vēl atsevišķus nodaļu un biedru iesniegumus, tāpat par izziliem nopelniem DV organizācijas darbā vienbalsīgi nolēma piešķirt krūšu nozīmes zeltā DVF dibinātājam un pirmajam valdes prdim majoram A. Tomāsam un pirmajam padomes pr-dim plkv. A. Skurbem.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Puķiņam 280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Ž. Unāms

NOVEMBRA TICĪBA

NO SENAJĀM, TĀLAJĀM DIENĀM . . .

9. KĀRLIS ULMANIS AMERIKĀ

Kārli Ulmani pašu dzīves likstas un grūtības nekādos apstākļos nespēja pieveikt. Spilgta liecība visam ir viņa dzīves pesms un pirmās emigranta gaitas Amerikā, kur Ulmanis bija apm. tādā pat stāvoklī, kā viss vairums latviešu tagad brīvajā pasaulē. Kad caristiskās Krievijas vara Kārlim Ulmanim viņa nacionāli revolūcionārās darbības dēļ ir aizvērusi dzimtenes durvis, viņš, nevarēdams Eiropā labi iegrozīties, ar lielām cerībām dodas uz brīvo pasauli, uz Ziemeļamerikas Savienotām Valstīm, kur viņš nokļūst 30 gadu vecumā (1907. gadā), tātad — pusmūžā.

Pirmajā vēstulē, ko Ulmanis raksta savam draugam un labvēlim Hermanim Endzelīnam uz Valmieru, viņš saka:

„Oh, tas ir ilgais laiks, kur liku gaidīt uz pirmo vēstuli no manis! Tagad strādāju Omahas pilsētā vienā sviesta fabrikas laboratorijā. Es te varu mazu nieku pielietot savas zināšanas. Iepriekš es strādāju vienā muižā, tad vienā citā molkerejā. Man ir gājis dažādi, bet alzvien galvu augšā! Mans tagadējais principāls tur labu prātu uz mani. Es vēl tagad nemaz nezinu, ko man liktenis piešķirs. Es cerū nākošu gadu pietiekoši mācēt angļu valodu, gan tad varēšu labāk grozīties. Katrā ziņā šeit ir labāk dzīvot kā Vācijā, plašāka, lielāka, brīvāka pasaule."

Arī angļu valoda Ulmanim ir sagādājusi tādas pašas grūtības kā tās iemācīšanās daudziem no mums. Uz ASV Ulmanis ir devies tikai drusku prazdams angliski, un kādā vēstulē no turienes H. Endzelīnam viņš raksta:

„Kaut Jūs zinātu, cik grūti iemācīties angliski, bet iet ies!" Te jāpiezīmē, ka pat 1919. gadā, kad Ulmanis 6 gadus bija pavadījis ASV un tur strādājis arī par lektoru mācības iestādēs, pēc kāda amerikāņu misijas darbinieka publicētām atmiņām, Ulmanis angļu valodu esot runājis ar drausmīgu akcentu. Tas liecina, ka ar pusmūžu sākot svešvalodas dikcijas iemācīšanās ir tiešām ļoti grūta, kaut arī etimoloģiski svešā valoda grūtības nesagādā.

Ulmaņa emigranta gaitas un likteņus ļoti labi raksturo viņa šāda vēstule Endzelīnam: „Es dabūju to vietu Omahā par 100 rubļiem mēnesī. Es drīz vien tapu slims, bija jāpamet darbs, jāmaksā dakterim un par zālēm daudz naudas. Es dzīvoju visu laiku vienā lielā nezināšanā un, protams, nerakstīju nevienam. Staigāju zobus sakodis un dūres sakniebis. Bet laime mani neatstāja (Laime plašs vārds!). Tiklīdz es biju daudzmaz vesels un varēju atkal strādāt, meklēju atkal darbu un dabūju arī vienā sviesta fabrikā. Nu es sāku just pamatu zem kājām, sāku rakstīt vēstules. Rakstīšana gāja gausi, noguris es biju arvien. Augusts bija beigās. gribēju rakstīt Jums, bet Dievs paņēma. No visiem darbiem un neskaitāmu spaiņu celšanas tapu tik slims, ka bija jāiet hospitālī. Trīs nedēļas es sagulēju gultā. Izmaksāju 300 rubļus. Visa mana ietaupītā nauda aizgāja, un vēl tagad ir parādi dakterim. Man nebija iespējams Jums rakstīt, jo kā es būtu rakstījis, ka guju Amerikā slims. Beidzot biju atkal ārā. Tas direktors tai molkerejā, kur es strādāju, bija tik labs, ka deva man darbu par 8 dolariem nedēļā. Es te strādāju patstāvīgi, varu izlietot savas zināšanas, un tas cej manu pašapziņu. Man ir pamats zem kājām, sāku rakstīt vēstules un arī tādas saņemt."

Tikai no tāda vīra mutes, kas pats dzīvē ar grūtībām ir cīnījies, tā kā Kārlis Ulmanis ir cīnījies ASV, izteiciens, ka pēdējais piespiediens aizvien ir tas grūtākais, un tas, kas to varēs pārvarēt, to atalgos panākumu saldme, — šie vārdi neskan kā tukša fraze, bet kā dzīves patiesība.

Bet kad ASV sāk Ulmanim atvērt savus panākumu un sekmju ceļus, viņš arī tad savas domas un ilgas ir piesējis dzimtajai zemei. Kādā vēstulē viņš pats raksta:

„. . . Un ja acis neveras ciet, tad rakstu pa vakariem, kad nerimst ilgas pēc dzimtenes dārgās."

Sava emigrācijas laika vidus posmā, 1909. gadā, no Linkolnas, kur arī tagad dzīvo laba daļa latviešu, Ulmanis uz Latviju raksta:

„Es tā kā sāku ilgoties pēc amnestijas, jo, lai gan man šeit sāk iet arvien labāk, bet mana pārliecība tomēr ir tā, ka mana īstā vieta ir Latvijā, bet ne Amerikā!"

10. ZELTA ĀBELES ZIEDĒJUMS

Tā kā Ulmanis savā dzīvē bija spiests pārvarēt lielas grūtības, lai iegūtu izglītību, lai varētu studēt universitātēs Eiropā un Savienotajās Valstīs, tad viņš kļūdams par valsts vadītāju Latvijā, darīja ļoti daudz, lai jaunatnei atvieglotu ceļu uz izglītību, uz mācīšanos. Viens tāds Kārļa Ulmaņa darbs, kas ir nesis ļoti svētīgus augļus, bija viņa Draudzīgais aicinājums. 1935. g. 28. janvārī, savā vārda dienā, Kārlis Ulmanis kā ministru prezidents un Kultūras Fonda domes priekšsēdis bija sasaucis Kultūras Fonda domes sēdi. Kad visi tekošie un dienas kārtībā liktie jautājumi bija pārrunāti un izlemti, un Fonda domes locekļi tikai gaidīja, kad Ulmanis piecelsies un aizies, lai arī tie varētu atstāt sēžu telpas, Ulmanis pēkšņi izņēmis no sava portfeļa kādu rakstu, ar ko gribot iepazīstināt Fonda domes locekļus. Viņš nolasīja savu Draudzīgā aicinājuma tekstu, kurā ikvienu uzaicināja atcerēties savu pirmo skolu, piedojot tai grāmatas un mācības līdzekļus. Reizē ar to Kārlis Ulmanis paziņoja, ka viņš savai pirmajai skolai Bērzmuižā ziedo nelielu izmeklētu bibliotēku.

Otrā dienā šo uzaicinājumu publicēja laikraksts un tas reizē ar to turpmāko ziedojumu publicējumiem it kā atrāva slūžas lielai kultūras strāvai Latvijā. Kultūras Fondam uzlika Draudzīgā aicinājuma biroja pienākumus, un pirmajos 3 gados ar Draudzīgā aicinājuma starpniecību latviešu skolām saziedoja 1.241.910 grāmatu; apm. pusmiljonu latu naudā, 1343 gleznas un citas vērtības. Vēlākos gados šis ziedojumu skaits pastāvīgi pieauga un, Latvijai zaudējot savu neatkarību, Draudzīgā aicinājuma krājumos vēl atradās simtiem tūkstošu iesietu un skolu un bibliotēku vajadzībām sagatavotu grāmatu. Lielinieku laikā nebija paspēts tās visas iznīcināt, un tāpēs vācu okupācijas laikā no šīm grāmatām vēl lielu daļu varēja paspēt nodot skolām, dažādām biedrībām, bet it sevišķi latviešu leģiona bibliotēku vajadzībām. Ar Draudzīgā aicinājuma palīdzību tika uzceltas vairākas jaunas skolu ēkas Latvijā, vecās pārbūvētas un izdaiļotas. Draudzīgais aicinājums radīja arī lielu uzplaukumu latviešu grāmatniecībā. Tāpēc Draudzīgā aicinājuma pirmā gada dienā latviešu grāmatu tirgotāji un izdevēji bija sastādījuši un izdevuši Kārlim Ulmanim veltītu grāmatu ar virsrakstu: Kārlis Ulmanis — latviešu grāmatniecības celvedis. Lai ikviens, kam ir vēlēšanās un spējas, iegūtu augstāko izglītību, Ulmanis nodibināja studiju fondu, kas deva iespēju katram kā valsts stipendiātam studēt un nobeigt augstskolu.

(Turpinājums sekos)

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

SVEIKS, TAUTIETI, SVĒTKOS!

Atkal ir pienākusi Latvijas diena, kad trimdinieki no tuvuma un tāluma uzmeklēs „latvju pagastus" savās trimdas zemēs, lai atkal no jauna nodotu savu ticības apliecinājumu Latvijai. To pašu, vārdus dziļi sevī slēpis, šodien dara tautietis dzimtenē, verga dzīvi dzīvojot. 18. novembris ir diena, kad visu latvju sirdīs, apspiesto un brīvo, bagāto un nabago, klusi atkal asiņo jau gadu tecējumos aprepējusi brūce par savas tautas zaudēto patstāvību un brīvību.

Latvieši sarkanā jūgā šajā dienā pacels savas lūgšanas Visuvarenajam, laut viņiem vēl reizi šajā dzīvē skatīt gaisos skrejam sarkanbaltsarkano karogu. Latvieši trimdas zemēs vienotām balsīm sauks brīvās pasaules liktenlēmējiem: Atdodiet Latvijai viņas brīvību! Bet kā vieniem, tā otriem sirdīs stiprināsies lolojums: **Latvija vēl dzīvos!**

*

Drūms un miglains bija **1918.** g. 18. novembris, kad ausa Latvijas rīts. Drūms un miglains ir nākotnes apvārsnis Latvijas 35tajos šūpļa svētkos. Šodien ik pēda Latvijas zemes atrodas naidnieka varā. Demokratiskās Latvijas republikas rīcībā vairs ir tikai pāris kvadrātasis Latvijas sūtniecības namos Vašingtonā un Londonā. Bet tādus bezcerības laikus jau esam ļoti labi pārcietuši arī agrāk.

*

Ja mēs šodien sīki pārlasītu savas valsts vēstures lapas puses par Latvijas pārbaudījumu laikmetiem, tās mūsu sirdīs iemestu gaišu cerības staru: ja dziļas bezcerības brīžos esam uzveikuši pagātnē, mums jābūt uzvarētājiem arī nākotnē! Kurzik's

LATVIEŠU JAUNIEŠIEM TRIMDĀ JĀBŪT ORGANIZĒTIEM

JAUNATNES ORGANIZĀCIJU VADĪTĀJU KONFERENCES ATZINUMI

Svētdien Nujorkā notika latviešu centrālo jaunatnes organizāciju vadītāju konference, kurā piedalījās pārstāvji no Latviešu Studentu Centrālās Savienības, Amerikas Latviešu Studentu Apvienības, Latviešu Jaunatnes Savienības, no latviešu skautu un gaidu centrālām organizācijām ASV, no mazpulku un no Jaunatnes Sporta Savienības. Konference, kuru rīkoja Amerikas Latviešu Apvienības kultūras biroja jaunatnes nodaļa, pieņēma lēmumu, ka visai latviešu jaunatnei jābūt organizētai savās attiecīgajās jaunatnes organizācijās. Organizētās jaunatnes dzīves sekmēšanai turpmāk ALA's Kultūras birojs sasauks regulāras jaunatnes organizāciju vadītāju konferences.

Konferences vadītājs E. Freivalds vispirms ziņoja, ka ALA's Kultūras biroja nolūks, šo konferenci sasaucot, esot iepazīstināt centrālo jaunatnes organizāciju vadītājus ar darbu, ko ALA veikusi jaunatnes labā, un pārrunāt jaunatnes organizāciju darbību. ALA ļoti cieši sadarbojusies ar Latviešu Jaunatnes Apvienību. Skolu vajadzībām izdota lasāmā grāmata.

Jaunatnes organizāciju pārstāvju ziņojumos E. Lauferte ziņoja, ka gaidu organizāciju darbība ir rosīga, tāpat arī jaunatnei liela interese par nodarbībām, bet trūkstot vadītāju. ASV ir ap 40 gaidu vadītāju.

Par Latviešu Jaunatnes Apvienību ziņoja K. Valters. Organizācija viena gada laikā, kopš tā pastāv, veikusi ievērojamu darbu jaunatnes pulciņu apvienošanā un to darbības saskaņošanā, kas visvairāk izpaudies rīkotajās jaunatnes konferencēs un sarīkojumos. Organizācija paredzējusi mainīt savus statūtus, kas atļaus būt par biedriem jauniešiem līdz 30 gadu vecumam.

Par Jaunatnes Sporta Organizācijas darbību ziņo Čika. Darbojas 24 sporta kopas ar 700 biedriem.

Skautu organizācijas vadītājs Šmits ziņo, ka skauti esot modri un rosīgi kā arvien. Reģistrēti 425 biedri 16 skautu vienībās ar 40 vadītājiem. Nodibināta Aprakstu centrāle, lai apzinātu nostāstus un aprakstus par Latviju.

Nodibināts ģen. Goppera Fonds, kura mērķis ir jaunatnes literatūras izdošana.

J. Saulītis ziņo, ka kopš trim mēnešiem darbojas Amerikas Latviešu Studentu Apvienība, kuras mērķis ir apvienot Savienotajās Valstīs dzīvojošos latviešu studentus un studijas beigušos. Organizācija pārņēmusi visas Latviešu Studentu Centrālās Savienības funkcijas, attiecībā uz studentiem un studijas beigušiem Sav. Valstīs.

Par Latviešu Studentu Centrālās Savienības darbību ziņo J. Skrundēns, atzīmēdams, ka tā ir vecākā latviešu jaunatnes organizācija, kas radusies trimdā, un darbojas brīvās pasaules apjomā. Organizēti vairāk kā 1200 studentu un studijas beigušo. Jau 1946. gadā nodibinātais Stipendiju Fonds piešķir atmaksājamas stipendijas, kuŗām līdzekļus iegūst ziedojumu veidā. Organizācija stingri seko latviešu akadēmiskām tradicijām.

Runājot par latviešu mazpulku darbību, prof. P. Starcs norādīja uz latviešu jaunatnes interesi mazpulku nodarbībās, kas visvairāk veltītas latviskā darba tikuma kopšanai un izglītības veicināšanai, piemērojoties vai nu lauku vai pilsētas dzīves apstākļiem.

Plašas pārrunas izraisījās, noskaidrojot apstākļus, kas kavē jaunatni iesaistīties organizētā dzīvē, ko veido latviešu jaunatnes organizācijas. Galvenais atzinums — labu vadītāju trūkums un nepietiekams sabiedrības materiālais un morālais atbalsts. Šo traucējumu novēršanai konference pieņēma lēmumu, ka jāsagatavo jauni vadītāji jaunatnes organizācijām un jāaicina sabiedrība vairāk rūpēties par jaunatnes vajadzībām organizāciju dzīvē.

Jaunatnes nozares vadītājs Gaigulis iepazīstināja konferences dalībniekus ar ierosinājumu, kā ieinteresēt jaunatni līdzdarboties jaunatnes organizācijās. Konference nolēma, ka ikvienam latviešu jaunietim vajadzētu būt kādā latviešu jaunatnes organizācijā. Šī mērķa sasniegšanai 1954. gadā Kultūras dienu laikā ASV organizējama akcija un izveidojama īpaša darba komisija ar pārstāvjiem no visām jaunatnes centrālām organizācijām. Nolēma lūgt latviešu presei atbalstu, objektīvi un vispusīgi ziņojot par jaunatnes organizāciju darbību un vajadzībām.

Tālāk konference atzina, ka turpmāk pie ALA's Kultūras biroja izveidojamas regulāras jaunatnes organizāciju vadītāju konferences, kuŗu mērķis būtu jaunatnes darba saskaņošana un aktivizēšana.

Konferences noslēgumā dalībnieki parakstīja lūgumu Sav. Valstu Informācijas pārvaldei atļaut pie Amerikas Balss raidītāja īpašus jaunatnes raidījumus, kuŗos būtu iespējams informēt latviešu jaunatni okupētajā Latvijā par jaunatnes darbu brīvajā pasaulē savas tēvijas atbrīvošanai.

Skrundēns

Jaunatnes rosība Indiānāpolē

Pēc karstā vasaras perioda visai neregulārās un nenoteiktās darbības, jaunu rosmi, ieejot rudens posmā, uzsācis Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzes kristīgās jaunatnes pulciņš.

Turpmāk pulciņa sanāksmes notiks regulāri katru otro nedēļu — pirmdienas vakaros, no plkst. 19.00 - 20.00 Indiānas Latviešu biedrības mājā, 2511 N. Central Ave. Nākošās pulciņa stundas paredzētas 16. novembrī, 30. novembrī, 14 decembrī un 28. decembrī. Šajos vakaros ar referātiem un atmiņu stāstījumiem piedalās kā vietējie latviešu mācītāji, jaunatnes audzinātāji, tā sabiedriskie darbinieki un arī pašu jauniešu spējīgākie runātāji. Referātiem parasti seko kopējas pārrunas un debates.

Oktobra pēdējā svētdienā ILB mājā pēc ilgāka pārtraukuma pulcējās Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padome (ILJOPe), lai atskatītos uz paveikto un pārrunātu turpmākās darbības iespējas.

ILB tautisko deju grupas „Jautrais pāris" pārstāvis Konstantīns Sventeckis uzsvēra, ka karstajos vasaras mēnešos savu darbību pārtraukušas praktiski visas atsevišķās kopas un pulciņi, un tikai tagad tie atkal sāk mosties rosīgākam darbam.

Jūlija sākumā ar plašiem nākotnes mērķiem savu darbību, pēc jaunās valdes ievēlēšanas, atsāka ILB literārais pulciņš, bet pēc pāris regulārām sanāksmēm atkal apsīka, un šobrīd tā darbība redzama tikai „uz papīra". Ne par matu labāk nav veicies arī ILB drāmatiskajai kopai, ILB tautisko deju grupai, Indiānas latviešu studentu kopai un skautiem un gaidām. Vienīgi Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzes kristīgās jaunatnes pulciņš pieteicis savu „atgriešanos" ar regulārām sanāksmēm katru otro nedēļu. Bez tam samērā rosīgi darbojies ILB Sporta klubs, it īpaši vieglatlētikas sekcija, kas divu mēnešu laikā sarīkojusi 7 vietēja rakstura sacensības, to starpā Indiānāpoles latviešu 1953. gada meistarsacīkstes — pirmās šinī pilsētā.

Runājot par nākotnes nodomiem, ILJOPes līdzšinējais priekšnieks (padomes vadība mainās ik pēc diviem mēnešiem rotācijas kārtībā), katoļu studentu apvienības „Dzintars" Indiānāpoles nodaļas pārstāvis Jāzeps Motivēns ierosināja kopēja jauniešu Ziemsvētku eglītes vakara rīkošanu, kam pievienojās arī pārējie padomes locekļi.

K. Sventeckis vēl ziņoja par korespondenci ar ALJAs priekšnieku Kristapu Valteru, iun., un novembra beigās Filadelfijā notiekošo 2. ASV latviešu jaunatnes kongresu. Lai šai nozīmīgajai sanāksmei izraudzītu Indiānāpoles delegātus, padome nolēmj tuvākajā laikā sasaukt vietējo latviešu jauniešu kopsapulci, kurā bez tam pārrunātu arī citus aktuālos jautājumus un ILJOPes turpmākā darba iespējas.

ILJOPe pašreiz pārstāv 78 šejienes latviešu jauniešus.

Nesen beidzot saņemtas arī ilgi gaidītās ALJAs biedru kartes 1953. gadam. Tās dabūjamas pie Konstantīna Sventecka — 2328 N Broadway, Indianapolis 5, Ind.

Gundārs Grīslītis

SAVIENOTĀS VALSTĪS

MIVOKOS (ASV)

● Viskonsinas latviešu biedrības sestdienas skolā un bērnu dārzā jaunajā mācības gadā ir ap 95 audzēkņu, kas savu tēvu valodu, Latvijas vēsturi un ģeografiju mācās 13 skolotāju vadībā. Skolotāji, tāpat kā iepriekšējos gados, strādā bez jebkādas atlīdzības, un priecātos, ja skolēnu skaits palielinātos, jo lielajā Milvoku latviešu kolonijā vēl daudz bērnu, kas latviešu skolai „iet apkārt ar likumu" — vai nu pašu vai vecāku negribēšanas un intereses trūkuma dēļ.

● Daugavas Vanagu Apvienības rikotajā un labi apmeklētajā varoņu godināšanas vakarā par 11. novembri, lāčplēšiem un varoņiem runāja LKOK pulkv. J. Druvaskalns, dziedāja apvienības vīru koris V. Aparjoda vadībā un deklamēja M. Valtera - Einberga. Nobeigumā klātesošos lāčplēšus, mirušo lāčplēšu piederīgos un pēdējā karā invalidus apveltīja ziediem.

● No Milvoku latviešu saimes pēdējās nedēļās mūžībā aizgājuši: 64 g. vecais Arturs Vilkins - Vilciņš, kas Latvijā ilgus gadus bija muitas eksperts, un 77 g. vecā jelgavniece Anna Eglīte, dz. Grekova; Viskonsinas galvaspilsētā Medisonā mirusi 48 g. vecā Eleonora Briede.

-ol-

INDIĀNĀPOLE (IND.)

● Reizē ar jaunā mācību gada sākšanos amerikāņu tautskolās un ģimnazijās savu darbību atjaunojusi arī ILB sestdienas skola, kuras vadību un pārziņu 1953./54. mācības gadam uzņēmies pats ILB prks Konrāds Kārkliņš. Iedalīti trijās vecuma grupās, skolā pašlaik mācās 55 audzēkņi, kuŗu ievadīšana latviešu valodā, Latvijas vēsturē un ticības mācībā atrodas 5 skolotāju — K. Kārkliņa, L. Caunes, E. Pūteles, A. Tikiņa un māc. P. Nesaules rokās.

Mācības notiek katru sestdienu, no plkst. 13.00 - 15.15 ILB mājā, 2511 N. Central Ave. Šis laiks iedalīts 4 mācību stundās, katrā pa 30 min., bet pēdējās 15 minūtēs visas grupas pulcējas kopējai latvisku dziesmu skandēšanai, ar ko arī beidzas raženais darba dienas cēliens.

● Jau kopš vairākām nedēļām mēģinājumus atsācis arī ILB jauktais koris. Tie notiek katru trešdienas vakaru, no plkst. 20.00 - 22.00, ILB mājā, 2511 N. Central Ave. Visās balsīs vēl iespējams pieteikties jauniem dziedātājiem.

● Mācības savā klavieru studijā nesen atsācis arī nupat jaunus izciļus panākumus ieguvušā The Latvian Trio ansambļa dalībnieks, brīvmāksliniecis pianists Voldemārs Meļķis. (Interesenti lūgti pieteikties studijas vadītājam pa tālruni WAbash 7551 vai arī tieši studijā — 720 E. 24th St., Indianapolis 5.

● Indiānāpoles pirmajā ev. lut. draudzē Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu latviešu valodā 22. novembrī, plkst. 15. Mācītājs — Voldemārs Isāks. Latvijas 35. valsts svētku dievkalpojums notika 15. novembrī. Svētbrīdi ar mūzikāliem priekšnesumiem kuplināja The Latvian Trio ansamblis.

G. G.

Toronto uzņets latviešu zēns

Latviešu Katoļu Kultūras Centra Kanadā darbība

LKKCK valdes sēde notika 6. nov. Toronto, kuŗā piedalījās kapelāns prof. Dr. B. Kokins, valdes priekšsēdis J. Niedra vicepriekšsēdis V. Rundāns, valdes loceklis V. Mileiko, J. Grodnis un J. Dubrovskis, kā arī Toronto vienības vadītājs V. Miklašēvičs

Bez daudzu organizācijas iekšējās dzīves jautājumu izlemšanas valde nolēma aicināt visas vienības vākt līdzekļus trūcīgo tautiešu apdāvināšanai Ziemassvētkos. Savāktos līdzekļus vienības, pēc pašu izvēles, var nosūtīt tieši atbalstāmiem vai arī atsūtīt LKKCK valdei nosūtīšanai tālāk. Ziedojumi jānosūta ar tādu aprēķinu, lai tie sasniegtu atbalstāmos vēl pirms svētkiem.

Ziemassvētkos, laikā starp 26. decembri un 2. janvāri, LKKCK rīkos plašu eglītes vakaru Toronto sv. Miķeļa katedrāles zālē, Toronto, Hamiltonas un Bramptonas vienību biedriem un to piederīgiem. Šī sarīkojuma datums tiks paziņots īpaši. Hamiltonas un Bramptonas vienību vadība lūgta jau laikus paziņot eglītes dalībnieku-bērnu skaitu dāvanu sagatavošanai. Paziņojumi sūtāmi Toronto vienības vadītājam V. Miklašēvicam, 97 Pacific Ave, Toronto.

21. nov. LKKCK rīko plašu vakaru 326 Queen St. W. Toronto (Kanadas leģiona ukraiņu zālē) ar Bramptonas kora, agr. V. Rundāna vadībā, piedalīšanos un saviesīgu dzīvi. Atlikums LKKCK mērķu sekmēšanai.

Agr. V. Rundāns ziņoja, ka, sekojot valdes aicinājumam, viņš uzsācis kaŧoļu kora dibināšanu. Atsaucība laba un ja tā neapsīks, varēs izveidot spēcīgu vienību. Koris galveno vērību pievērsīs baznīcas mūzikai, bet neatteiksies ar attiecīgu programmu uzstāties arī savas organizācijas sarīkojumos. Notis domāts izsūtīt arī ārpus Toronto vienībām, lai svētku vai plašāku sarīkojumu gadījumā koris varētu uzstāties plašākā sastāvā. Jauni dziedātāji var pieteikties pie kora vad. agr. V. Rundāna vai LKKCK Toronto vienībā.

Pirmais LKKCK apkārtraksts ar materiāliem par š. g. jūlijā notikušo kongresu un tekošo informāciju iznācis oktobrī. Nākošais apkārtraksts, kas domāts Ziemassvētku un gadu mijas gadījumam, iznāks decembŗa pirmā pusē.

No pašpalīdzības fonda līdzekļiem valde piešķīra pabalstu vienai trūkumā nonākušai Montreālas tautiešu ģimenei slimnīcas rēķina apmaksai.

Montreālas vienība izšķīrusies lūgt Toronto teātŗa ansambli ciemoties Montreālā ar Skroderdienām Silmačos. Telpas šim sarīkojumam jau sameklētas.

Toronto zēnu darba nometnē (speciāls iestādījums strādājošiem bez vecāku jauniešiem) uziets viens latviešu zēns, Staņislavs Mikaskins, kuŗš savā laikā pārvests uz Kanadu no latv. bērnu nometnes Vācijā. Zēns vēl samērā labi runā latviski un izrāda lielu interesi par latviešu sabiedrību un grāmatām. LKKCK centīsies viņu atbalstīt. Par pārējo latviešu bērnu likteni S. Mikaskinam ziņu nav. Pirms pāris gadiem viņš bijis kopā ar kādu citu latviešu zēnu, bet kur viņš esot tagad, tas nezina.

Lāčplēšu diena Eslingenā

Lāčplēšu dienas sarīkojumu šogad Eslingenā sevišķi plaši rīkoja vietējā DV nodaļa.

7. novembŗa rītā tautieši gan no Eslingenas, gan no tālākās apkārtnes pulcējās pilsētas kapos pie latviešu urnu kapličas, kur DV Eslingenas nodaļas priekšsēdis O. Vēveris nolika krāšņu vainagu. Svinīgo brīdi ievadīja LKOK plkv. V. Skaistlauks ar svinīgu runu, kurā viņš cildināja un atcerējās visus varoņus no abiem pasaules kariem.

„Un šodien, kad redzu jūs tik kuplā skaitā te sapulcējušos, ar prieku varu secināt, ka neesat aizmirsuši mūsu varoņus. Tik ilgi, kamēr mēs viņus atcerēsimies — nezudīs arī latviešu varoņu gars!" noslēgdams savu runu, teica plkv. V. Skaistlauks.

Vainagu noliekot, nodaļas pr-dis O.Vēveris aicināja visus iedegt sirdī vārdus, ko Rudzeiz teicis Varoņu piemiņas dienā brīvajā Latvijā mūsu valsts prezidents Kārlis Ulmanis: „Nejausim nodzist tai ugunij, kas tik gaiši iedegās mūsu sirdīs lielo un slaveno cīņu laikā, un kuŗa arī tagad vienīgi var mūs sasildīt un apgaismot. Lielo cīņu laikā sarkanbaltsarkanais karogs bija tas, kas kaŗa laukā rautin rāva uz priekšu mūsu dēlus, kas mudināja visus mūs iet tēvzemes sargiem palīgā, kas deva visiem spēku upurus nest, pārciest grūtības un izturēt. Slava varoņiem! Mūžīga piemiņa kritušiem!"

Krēslas stundai sākoties, Stutgartes ielas restorānā notika veco un jauno cīnītāju tuvināšanās vakars. Varoņus pieminot, izskanēja runā pie cīņu gaitām pakavējās LKOK plkv. V. Skaistlauks. Pēc tam sekoja saviesīga dzīve. Kavējoties pārrunās par kaujām, kaŗa laika likteņiem, kā arī skandinot latvju tautas dziesmas — dziļā vienprātībā tika pavadīts vakars.

E-tis.

NO VERGU DARBA NOMETNES IZBĒDZIS IGAUNIS

Oktobŗa mēnesī Norvēģijā ieradies kāds igaunis, kas izbēdzis no vergu darba nometnes Archangejskas rajonā. Viņš atradies ceļā 3 mēnešus. Nostaigājis gaŗo gabalu caur mežiem un tundrām, viņš nonācis Somijas ziemeļos, bet tur nav palicis, baidīdamies, ka somi to varētu izdot krieviem. Viņš nonācis līdz Norvēģijas robežai, kur atradis kādu norvēģu muitas punktu. Par nelaimi, šinī punktā nav bijis atrodams neviens cilvēks, jo tas darbojies tikai noteiktās dienās. Igauņu bēglis iekļuvis gan ēkā, bet aiz bada un pārpūlēšanās zaudējis samaņu. Kad norvēģu muitnieki ieradušies savā postenī, tie atraduši viņu nesamaņā. Bēglis ievietots slimnīcā Tromsā, Norvēģijas ziemeļos. Pēc pāris nedēļām viņa veselības stāvoklis uzlabojies. Tuvākas ziņas par viņa personību un bēgšanas apstākļiem vēl nav saņemtas. Bēglis ir 26 gadi vecs; viņš runā tikai igauniski un mazliet krieviski.

KANADAS NAC. BALETAM BŪS LATVIEŠU KORESPONDENTS

Uzklausot Kanadas Nacionālā Baleta Sabiedrības aicinājumam, esmu uzņēmies latviešu korespondenta pienākumus pie šīs gan vēl jaunās, bet jau sasniegumiem bagātās baleta sabiedrības un turpmāk Latvijas Amerikā lasītājiem sniegšu pārskatu par sabiedrības gaitām un individuālo dejotāju sasniegumiem.

Ir divi galvenie iemesli, kāpēc Kanadas Nacionālais Balets ir izraudzījis savu latviešu pārstāvi, un pirms uzsāku savus kārtējos aprakstus, gribu arī cienītos lasītājus ar tiem iepazīstināt.

Vispirms, mums ir jāzina, ka latviešu dejotāju pāris Irēne Apine un Juris Gotšalks ir šīs sabiedrības pirmie solisti, ar ko var lepoties ne vien Kanadas Nacionālais Balets, bet arī visa latviešu tauta. Tāpēc būtu nepareizi, ja ziņas par viņu darbu un panākumiem nesasniegtu latviešu lasītājus.

Otrs tikpat svarīgs faktors ir nepareizo ziņu novēršana. Jau kopš Nacionālā Baleta Sabiedrības noorganizēšanās, vairāki raksti par tās darbību un sastāvu ir publicēti laikrakstos, kas gan, diemžēl, ne vienmēr ir atbilduši patiesībai. Lai izvairītos no turpmākiem pārpratumiem, mans uzdevums ir sniegt Latvijas Amerikā lasītājiem ziņas, kuŗu pareizību varēs atzīt kā lasītāji, tā arī Kanadas Nacionālais Balets.

Dzintars Vorps,
oficiālais Kanadas Nacionālā Baleta korespondents.

CEĻA VĀRDI

Nepadari nevienu zemāku par sevi — tā tu iegūsi draugus.

Ķīniešu sakāmvārds

o

Bieži tas ir tavs brālis, kuŗu nav dzemdējusi tava māte.

Arabu sakāmvārds

*

Tikai tādi notikumi iespēj radīt mūsos bailes, kuŗos darbojas spēki, kas var mums kaitēt. Dante

*

Tas cilvēks, kuŗš padara tikai to, ko no viņa prasa, ir vergs. Ja viņš padara vairāk, viņš ir brīvs cilvēks.

A. W. Robertsons

*

Taisnība iznīkst tur, kur nav līdzcietības.

F. Beikons

SIEVIEŠU TĒRPI POLIJĀ

POLIJA

Polijas dienvidrietumu daļā jūs varat redzēt meitenes šais krāsainos tērpos. Pilnīgā gaŗuma gaiša kleita ir izrotāta ar lielām puķēm un apsegta ar skaistu mežģiņu priekšautu. Blūzi ar gaŗām piedurknēm valkā kopā ar bezpiedurkņu cieši piegulošu ņieburu. Jauna dāma pie šī pievilcīgā tērpa valkā augstus sarkanus ādas zābakus un greznojas ar lauku puķu vainagu, kas saistīts ar gaŗām daudzkrāsainām lentēm. Papildus valkā sarkano koraļļu kakla rotu, un meitenes ģimenes sabiedrisko stāvokli norāda koraļļu virkņu gaŗums un skaits.

BRADING BREWERIES LIMITED publicējusi augšējo aprakstu, lai veicinātu jaunkanadiešu ciešāku vienību

BRADING'S
Cincinnati Cream
BEWERY LIMITED OTTAWA AND WINDSOR, ONTARIO

BRADING'S izrunā Bredings

LATVIEŠI — JŪSU GRĀMATA IR IZNĀKUSI

Sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas 35 gadu jubileju klajā nācis plašākais darbs par Latviju angļu valodā

CROSS-ROAD COUNTRY-LATVIA

(KRUSTCEĻU ZEME LATVIJA)

388 dubultformāta lapaspuses, 3 pielikumi un 236 ilūstrācijas, lielākā daļa vēl nepublicētas. CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA ir sengaidīta grāmata par Latviju, kas nepieciešama katram latvietim.

KĀLAB?

Tālab, ka tā ir **plašākais un vispusīgākais** angļu valodā publicētais darbs par mūsu zemi, tautu un valsti.

Izcili latviešu zinātnieki, kultūras darbinieki un publicisti bagātīgi illūstrētos, plašos rakstos rāda **Latvijas dabu un ģeografiskos apstākļus, pilsētas un laukus, vēsturi, izglītību un kultūras dzīvi, zinātni, mākslu, mūziku, literatūru un ekonomisko dzīvi un satiksmi, sociālo iekārtu un reformas, latviešu tautas un valodas izcelšanos un attīstību, latviešu svētkus un tradicijas, latviešus ārzemēs un latviešus dzimtenē tagad, mūsu nākotnes izredzes un iespējas.**

Pielikumā: plašs statistiskais pārskats, plaša bibliografija, latviešu burtu un vietvārdu rakstības un izrunas tabulas, Latvijas un Eiropas kartes, Latvijas valsts ģērbonis un himna. Latvijas sūtņa Vašingtonā nelaika **Jūlija Feldmaņa** ievads, ALAs un KLB informācijas nozares vadītāja **Alfrēda Bērziņa** priekšvārdi, vēsturnieka **Edgara Andersona** redakcija un tulkojumi, Vartburgas kolledžas prezidenta **Dr. H. C. Becker'a** un rakstnieka **Dr. Raymond L. Baker'a** angļu valodas redakcija.

Autori: vēsturnieks **Edgars Andersons,** jurists **Alberts Auza,** komponists **Valentīns Bērzkalns** ķīmijas profesors **Dr. Bruno Jirgensons,** diplomāts un tautsaimnieks **Kārlis Kalniņš,** literatūras kritiķis **Jānis Rudzītis,** mākslas vēsturesun psiholoģijas profesors **Dr. Jānis Siliņš,** teologs **A. Siliņš,** diplomāts un vēsturnieks **Rūdolfs G. Šillers,** vēstures un jurisprudences profesors Dr. **Arvēds Švābe, Harija Gricēviča** vāka zīmējums un titullapas.

Vērtīgā satura un krāšņā izskata dēļ grāmata sevišķi piemērota dāvināšanai. Kaut gan pašizmaksa ļoti liela, grāmatas cena — $9.80 brošēta, $12.50 iesieta un ar apvalku. Grāmatas sūtījumiem uz Kanadu atcelta muita.

Šī sludinājuma periodā iesietās grāmatas dabūjamas par brošēto grāmatu cenu

KATALOGS-KABATAS KALENDĀRS 1954. GADAM

Cena grāmatnīcās 50c. Mūsu tiešajiem pasūtinātājiem Katalogu-kalendāru piesūtām par brīvu. Formāts — parastais kab. kalendārs, cietā plastikas vāku sējumā, saturā kalendārijs, tabulas, adreses un plašs katalogs.

Grāmatu sūtījumiem uz Kanadu muita atcelta, saņemšana netraucēta.

LATVJU GRĀMATA, P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

NOTIS KLAVIERĒM

V. DĀRZIŅA — Latviešu Tautas dziesmas ā	$2.00
E. LAMMA — Tek saulīte tecēdama	$1.50
V. DĀRZIŅA — Prelūde (Sol maj.)	$0.75
V. DĀRZIŅA — Prelūde (Sol min.)	$0.75
E. DĀRZIŅA — Melancholiskais valsis	$0.70
J. MEDIŅA — Ārija	$1.50
J. MEDIŅA — Ainas, prelūde Nr. 6.	$0.60

Pašreiz dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St. Toronto, Ont. Tel. EM 8-0792

Atvērta darbdienās no plkst. 8—20

KRĀŠŅA GRĀMATA —

labākā dāvana Ziemassvētkos lielajiem, kā mazajiem lasītājiem

MIRDZAS TIMMAS PASAKU KRĀJUMS

ZELTA ATSLĒDZIŅA

ar ANŠA BĒRZIŅA daudzkrāsainām illustrācijām

JĀŅA ZĀBAKA apgāda izdevums

CENA $3.50

Grāmata būs dabūjama visos latviešu apgādos un grāmatnīcās. Pasūtinot tieši apgādā, pasta izdevumi nav jāpievieno. Apgāds pasūtinātās grāmatas par brīvu nosūtīs pēc pasūtinātāja uzdotās adreses arī uz Eiropu, Austrāliju u. c.

Krājumā vēl nedaudz VECAIS ABRINIEKS, bilžu grāmata, $1.10

Pasūtinājumus laipni lūdzam izdarīt savlaicīgi, jo sakarā ar pasta pārslogošanos uz svētkiem var rasties traucējumi ar pasūtinājumu saņemšanu

JĀŅA ZĀBAKA apgāds un grāmatnīca

1216 Bonita Ave, Berkeley, California, U.S.A.

LATVIEŠU

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA

atvērta līdz plkst. 8 vakaros

WIDMER GROCERY

10 WIDMER STR., Toronto. Tel.: EM 6-2434

Divi bloki austrumos no Spadina Ave, pie King ielas

A. KŪLAINIS & I. JANKOVSKIS

TIEŠI NO FABRIKAS PIE JUMS ĪSTS

ŠVEICES PULKSTENIS

ar 25 akmeņiem

Automatiski uzvelkas

IEMAKSA $5.00

KUNGU AUTOMATISKS

Pilnīgi garantēts

Metalla kapselē $49.50

Zelta kapselē $54.50

Arī dāmu un kungu automatiskie pulksteņi ar 17 akmeņiem $39.50

Tikai $5.00 iemaksa, ātra piegāde

Chalet Watch Company,
9 Richmond St. E., Toronto 1

Name .....

Address .....

SEND Man's 25-Jewel Chalet I enclose $ ..... (Full cash price)

I prefer to give mailman $5.00 on delivery and send you $5.00 monthly to clear balance. (I agree $5.00 is added to cash price for deffered payments).

Before ordering, I'd like to know all about Chalet "satisfaction guaranteed" watches. Just send free literature.

„Nelaime nekad nenāk brēkdama — tādēļ apdrošini sevi"

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — drošības (bond) — kuģu sūtījumu — mēbeļu, kažoku, veikalu skatulogu apdrošināšana u. c.

Līgumu — lūgumu u. c. rakstu darbu tulkojumi, izziņas un paskaidrojumi katrā laikā (835)

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Pārdošanā latviešu teātŗu, koncertu un citu sarīkojumu biļetes

TAUPIET $$$$$

PĒRCIET MĪKSTĀS MĒBELES PIE

FILIPA

PHILLIPS CHESTERFIELD MFG. izgatavo mēbeles un pārdod tieši pircējiem bez aģentu starpniecības un jūs ietaupāt līdz 50%

CENA NO

$39.95

UZ AUGŠU

Mūsu ilggadīgā prakse ir CHESTERFIELD-BEDS, lietojamas dienā un naktī

PHILLIPS CHESTERFIELD MFG.

953 Dundas St. W. — Toronto — Tel. EM 3-1611

MŪSU STARPĀ

MAIGA KALNIŅA

Ja esat nodomājuši iegādāties māju, dariet to uzmanīgi, bez lielas steigas. Neaizmirstiet, ka ar to jūs speŗat svarīgu soli jūsu labklājībai. THE BETTER BUSINESS BUREAU paziņo māju pircējiem, lai tie pirms līguma parakstīšanas stājas sakaros ar advokātiem, kas rūpīgi pārbauda īpašuma stāvokli attiecībā pret saistībām. Pēc tam ievērojiet sekojošus faktorus: īpašuma nodokļu apmēru, attālumu no skolām, eventuālus īpašuma remontus (vai iebraucamie ceļi ir bruģēti, utt.), tāpat kādā rajonā jūsu īpašums atrodas (rūpniecības vai dzīvokļu rajonā) raugaities, lai dzīvojamā māja atrastos dzīvokļu rajonā un rūpniecības vajadzībām pirktais īpašums atrodas rūpniecības rajonā. Iegaumējiet, ka ne vienmēr zemāk nocenotā māja ir tā labākā. Tirgū ir daudz labu māju.

Pārrunājot māju pirkšanas jautājumu, neaizmirstiet apstākļus, kas ievērojami, to iekārtojot. Jūs zināt, ka Kanadā sievietes lielu vērību piešķir mājsaimniecības piederumiem. Es tam pievienojos, ka sievietes daļēji tiek atbrīvotas no nevajadzīgiem darbiem, kur mājās ir brīnišķīgie darba atvieglotāji, līdzīgi manai brīnišķīgai GURNEY plītij. Mana balti spīdīgā GURNEY plīts ir viens no tiem mājsaimniecības piederumiem Kanadā, kas man vislabāk patik. Ēdienu gatavošana man ir izprieca.

Mēs aizvien stādāmies priekšā iespaidus, kas radušies, **rīkojot** dzimšanas dienas viesības mūsu bērniem. Konstatējam, ka saldējums un šokolāde, kā arī cepumi rada vienmēr bažas, jo tie notraipa. Iepērkoties ietinamos papīrus, atradu krāsainās FACE ELLE servjetes. Līdz ar to manas problēmas tika atrisinātas. Tās ir trīskrāsainas vienā iesaiņojumā: zilas, rozā un dzeltenas. Saldumi un cepumi vairākkrāsainajās FACE ELLE servjetēs galdu padara patīkami raibu.

Bieži dzirdu laudis jautājam: kāda starpība starp SAVINGS ACCOUNT un CURRENT ACCOUNT. Abos šajos kontos naudu varat noguldīt uz sava vārda un to izlietot savām vajadzībām. Savā tuvumā esošā IMPERIAL BANK OF CANADA es atvēru abus CURRENT un SAVINGS ACCOUNT. Visus rēķinus maksāju no CURRENT account, kur katru mēnesi saņemu atpakaļ čekus, kas noderīgi kā kvitējums par maniem darījumiem. Naudu, ko esmu nodomājusi uzkrāt, noguldu manā IMPERIAL bankas Savings Account, kurš maksā vērtīgus procentus. Sazinieties ar tuvākās IMPERIAL BANK OF CANADA nodaļas vadītāju — „banka jūsu rīcībā" pēc tuvākiem izsmeļošiem paskaidrojumiem.

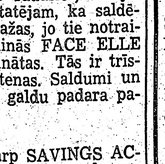

Daudzi mani jaunkanadiešu draugi man ir stāstījuši par sociālām vajadzībām un dažādībām, kas ir Kanadā un Eiropā. Piemēram, kad pārrunā vakariņošanu, parasti uzturs tiek sagādāts vakaros, tas ir Kanadas paradums. Ar apbrīnošanu, kā viegli sagatavojamus uzkožamos pamēģiniet šo: uzlieciet šķēli siera, šķēli bekona un tomātus uz šķēles DEMPSTER's maizes un apcepiet to. Tas ir brīnišķīgs uzkožamais aukstā veidā. Bez šaubām, DEMPSTER's ir brīnišķīgs katrā laikā! Ja jūs būsit pamēģinājuši DEMPSTER's, jūs tam piekritīsit.

CALVERT DISTEILLERS No. 14

Calvert

Nr. 14. RAKSTU SERIJA

Šī ir viena no rakstu serijām, sarakstīta speciāli jaunkanadiešiem

TELEFONA DIENESTS

1876. gadā Brantfordas pilsētā Ontario notika pirmā tālsaruna pasaulē.

Tā notika 8 jūdzes gaŗā vadu līnijā, nozīmē jauna mašīna „telefons" Alexander Graham Bell īpašumā, kas bija jaunkanadietis, ieceļojis no Skotijas. Divus gadus vēlāk atvēra pirmo telefona centrāli Hamiltonā.

Principā mūsu tagadējais telefons darbojas uz Bell radītiem principiem 1870-tos gados. Tomēr ir daudzi uzlabojumi telefona rūpniecībā pēc tā atklāšanas sakarā ar tālākiem atradumiem. Kanada bija viena no pirmajām zemēm, kam bija telefona automati un aizokeana apkalpe. Kanadas modernā tālsarunu ierīce atļauj līdz 18 atsevišķām sarunām vienā un tajā pašā laikā, un jaunās īso viļņu releja apkalpes starp Montreālu, Toronto un Otavu var apkalpot līdz 600 dažādu sarunu. Šodien simtiem jūdžu attālumā viegli sasniedz telefona sarunas, kas apmierina kā izsaucēju, tā izsaukto.

Ir sasniegta liela attīstība telefona tālākajā izveidošanā, radot bezdrāts telefonu, kas dod iespēju apmainīties sarunām ar radio telefonu no kuģiem jūrās un vilcieniem, atrodoties kustībā. Tāpat telefonu ierīces automobiļos ir izplātītas daudzās Kanadas pilsētās.

Kopš Otrā Pasaules kaŗa mūsu telefona rūpniecība ir dubultojusies 1951. g. ir notikušas 376 telefona sarunas uz personu vai 1694 sarunas uz katru telefona aparātu. Kopējais telefona sarunu skaits pieci miljardi.

Kanadā ir komplicēts, bet augstu izveidots telefona tīkls, sastādot 2904 dažādas vietējās sistēmas, daudzas no tām pieder privātiem īpašniekiem. Lielākā The Bell Telephone Company ir privāto akciju turētāju pārziņā; pārējos telefona uzņēmumus pārrauga federālā, kā arī provinču valdības un iestādes. Daudzos lauku apgabaļos telefona apkalpošana bazēta uz kooperātīvu pasākumu principiem, un tie apkalpo tālsarunas ar vislielāko centrāļu skaitu.

Šī ir viena no nedaudzām zemēm pasaulē, kur šodien praktiski ikviens, kas vien vēlas, par samērā zemu mēnešmaksu var dabūt telefonu savā lietošanā. 14 miljoniem iedzīvotāju ir 3 un pus miljoni telefonu, un gandrīz katrs telefons, apm. 96 proc no tiem, var dabūt vispasaules telefona sarunas samērā vienkāršā ceļā.

Jūsu ierosinājumi un norādījumi par tālāku un labāku telefona apkalpes izveidošanu tiek laipni pieņemti ar šī laikraksta redakcijas starpniecību iesūtīšanai Calvert House

Nākošā mēnesī — DZELZCEĻI

Calvert DISTILLERS LTD
AMHERSTBURG, ONTARIO

(Kalverta Destilācijas akc. sab.) Amherstburg, Ontario

UZ KATRU ZEMES LODES DAĻU

plūst ieguldījumu fondu dividendu čeki. Arī Jūs varat kļūt par fondu ieguldītāju un dalīties lielāko ASV un Kanadas uzņēmumu peļņā.

Vai Jūs zināt, piemēram, ka $1.000, ieguldīti 1920. gadā Coca Cola rūpniecībā, šodien ir vērti $25.000 un $1.000 ieguldīti International Business Machines šodien Jums dotu 100.000 dolaru? Ļaujiet Jūsu kapitālam augt kopā ar varenāko rūpniecību pasaulē.

Atsūtiet mums izpildītu kuponu. Mēs Jums izsūtīsim plašu informāciju latviešu un angļu valodā.

Uzvārds .....

.....

Vārds .....

Vecums .....

Adrese .....

.....

King Merritt & Co,

INC.

203 Union Trust Bldg.

740 - 15th St., N.W.,

Washington 5, D.C.

Tel.: STerling 3--3887

WOODBINE COAL CO

GRover 2176, Toronto

VISLABĀKĀS

ANTHRACITA OGLES

POCHONTAS un KURINĀMĀS ogles

Kvalitāte un cena garantēta

Toronto apkalpojam jau 40 gadu

KAD KUPČI MIJĀS VALSTĪM UN TAUTĀM

Vinstona Čerčila „Triumfs un traģēdija"

Vinstons Čerčils, kas atzinis, ka britu nācijas interesēs viņš ar mieru sabiedroties ar pašu nelabo, jau 1942. g. martā bija ar mieru atzīt Baltijas valstu iekļaušanu Padomju Savienībā, piedodams komūnistiem visu, pret ko viņš 25 gadi bija sirdīgi cīnījies. Šobrīd šis iespaidīgais valstsvīrs nerimtīgi dīdās par jaunu pielabināties Kremlim un ASV iemanevrēt „miera aliansē" ar PSRS, tādējādi garantējot komūnistiskās sistēmas neaizkaramību. Sakarā ar Nobeļa prēmijas piešķiršanu sēram Vinstonam Čerčilam par viņa 2. Pasaules kara atmiņu krājumu, sniedzam komentārus par Čerčila satikšanos ar Staļinu Maskavā un Jaltā, pēc viņa nule pabeigtā kara atmiņu pēdējā sējuma „Triumfs un traģēdija", kas pavasarī parādīsies arī atsevišķā grāmatā.

Čerčils pēdējoreiz ar Staļinu bija ticies 1943.g. Nov.-decembrī Teherānā, kur attiecībā uz mūsu nelaimīgajām valstīm, Staļins bija nopietni deklarējis Rūzveltam: „Es vēl neesmu izlēmis Baltijas valstu nākotni pēc kara: vai tās atstāt vienā valstī, vai atstāt kā trīs atsevišķas valstis ar iekšēju autonomiju, neietilpinot tās Padomju Savienībā. Tanīs varētu pastāvēt arī kapitālistiskā iekārta..."

Domādams, ka ar Staļinu viņš varēja runāt „kā cilvēks ar cilvēku", Čerčils 1944. g. septembrī no jauna tiecās satikt „padomju tautu tēvu un skolotāju", lai divātā pārrunātu svarīgas problēmas, kuŗas, pēc viņa ieskata, visizdevīgāk risināt laikā, kad Rietumiem un Austrumiem bija vēl pieveicams kopējs ienaidnieks.

Noskaņojums britu sabiedrībā pret sabiedroto Krieviju bija ļoti nelabvēlīgs, Kremļa nodevīgās izrīcības dēļ pret poļu pretestības kustības cīnītājiem Varšavas sacelšanās laikā, ko pirms tam, liesmainiem aicinājumiem bija piekliedzis Maskavas raidītājs.

POĻU NACIONĀLISTI NOASIŅO

Saskaņā ar Ribentropa - Molotova 1939. g. 23. augustā Kremlī slēgtā slepenā papildus protokola 2. punktu pie Vācijas - PSRS neuzbrukšanas līguma (sk. „Liesmas" izdoto „Boļševiku jūgā" 14. lpp.), Kremlis ar Berlīni sadalīja Poliju nākotnē notiekošo „territoriāli - politisko pārvērtību gadījumam." Pēc tam, 1. septembrī, vāci iebruka Polijā. Tiklīdz Vācija bija notriekusi ceļos varonīgos poļu karavīrus, 17. septembrī, kā tas bija starp abiem laupītājiem norunāts, krievi no otras puses iesoļoja Polijā, izdarot dunča dūrienu nespēkā saļimušās Polijas mugurā. Staļins pēc Polijas sakāves nosūtīja Hitleram vēstījumu: „PSRS un Vācijas draudzībai, caur kopīgi izlietām asinīm, ir visas izredzes būt ilgstošai un ciešai", bet Čerčils norūpējies teica, ka nu Eiropu apdraudot divējādi barbarismi: hitlerisms un komūnisms. Nepilnus 22 mēnešus vēlāk situācija bija pilnīgi mainījusies: kad 1941. g. 22. jūnijā, plkst. 4 rītā, vācu bumbvedēji bombardēja padomju territoriju, Kremļa - Berlīnes „ilgstošā draudzība" pārvērtās asinainā slaktiņā. Čerčils tās pašas dienas pēcpusdienā krieviem jau bija piedevis visu un savā radio uzrunā britu tautai vēstīja: „... es negribu ne vārdiņu ņemt atpakaļ, ko esmu teicis par komūnisma režīmu, bet viss tas nobāl to notikumu priekšā, kas tagad veidojas. Pagātne ar tās noziegumiem, neprātībām un traģēdijām izgaist. Ikviena valsts, kas cīnās ar hitlerismu, iegūs mūsu palīdzību, ikviens vīrs, kas soļos ar Hitleru, ir mūsu ienaidnieks..." 1944. g. 22. jūlijā krievi pārgāja Vislu un tuvojas Varšavai, kas kopš vācu zibeņkara, atradās smagā okupācijas jūgā. Kad Varšavā jau varēja dzirdēt krievu artilēriju, Lublinas komūnisti organizētā „Poļu nacionālā atbrīvošanas komiteja" ar komūnistu raidītājiem paziņoja, ka tā pārņems savā valdīšanā atbrīvotās poļu zemes, bet maskavieši savukārt aicināja Varšavas poļus sacelties un padzīt vācus. Poļu nacionālā valdība Londonā biju jau pilnvarojusi armijas virspavēlnieku ģen. Bor-Komarovski noteikt sacelšanās dienu. Atzīdams krievus par šīs vēsturiskās cīņas sabiedrotiem, ģen. Komarovskis tad arī deva pavēli Varšavas partizāniem un civīliem iedzīvotājiem iegočiem rokās sacelties pret vācu okupantiem 1. augustā, plkst. 17. Bet krieviem bija savi nodevīgi nodomi — viņi apstājās Varšavas vārtu priekšā un mierīgi noskatījās, ka vācu naglotais papēdis — 4 tanku divīzijas, slaveno Hermaņa Gēringa divīziju ieskaitot — nežēlīgi samina poļu varoņu tēvzemes milestības dzirksti. Vienīgo palīdzību poļiem sniedza britu un amerikāņu lidotāji, nometot tiem 60 to ieroču un munīciju. Bet kad sabiedrotie, pēc Varšavas varoņu apmeklēšanas, degvielu uzņemšanai vēlējās nolaisties krievu aizmugurē, Staļins pateica „nē", noraidīdams arī Čerčila—Rūzvelta personisko vēstījumu apzīmēdams Varšavas nacionālistus par kara noziedzniekiem.

KRIEVU „ATBRĪVOTĀJI" VARŠAVĀ

Čerčils par šādu izrīcību bijis saniknots, privātās sarunās viņš pat izteicies, ka Staļinam vajadzētu pateikt, ka briti pavēlēs saviem lidotājiem pēc sūtījumu nomešanas Varšavas cietokšņa varoņiem nolaisties padomju ieņemtos apgabalos, un ja krievi ar viņiem neapiesies pienācīgi, britu valdība acumirklī apturēs visus konvojus kara materiālu jūras transportiem uz krievu ostām. Šādu vīra nostāju britu premjērs tomēr neīstenoja, piekāpās Staļina „Net" priekšā, attaisnoīdams savu rīcību ar to, ka „prātā esot jāpatur šie miljoni laužu likteņi, kuŗi cīnās ar vāciem pasaules tālēs..." 63 dienas krievi pie Varšavas nosēdēja dīkdienībā, vienaldzīgi noklausīdamies nāvei nolemto izmisušos saucienus pēc palīdzības un ciniski reģistrēdami ziņas, ka vairāk nekā 15.000 poļu patriotus nacisti nobendēja ar rokas granātām un gāzu bumbām, bet kopīgi ar deportētiem Varšavas nacionālistu upuŗu skaits sasniedza 200.000 poļu. Komūnisti savu iecerēto plānu īstenoja kā paredzēts — ļaut vāciem noslaktēt un aizvest visus nacionālos poļus, tai pašā laikā uzturēt dzīvu atziņu, ka viņi ir Polijas glābēji un atsvabinātāji no nacistu jūga. Krievi, kā atceramies, iesoļoja sagrautā un asinīm pieslacītā Varšavā tikai 1945. g. 17. janvārī.

Ja mēs ņemam, ka Polijas dēļ bija sācies 2. Pasaules karš, ka Viņa Majestātes valdība atkārtoti solīja Londonā mītošai un atzītai poļu valdībai atgriešanos brīvā Polijā, bet „labais tēvocis Džo" neatļāva britiem, kas atbalsta Varšavas sacelšanās varoņus, nolaisties uz padomju emes, tad varam viegli iedomāties, ka britu sabiedriskā doma bija negatīvi noskaņota pret viltīgo Kremli. Šādā atmosfairā tad nu Čerčils, kuŗu vēlāk, Jaltas konferences laikā, Staļins bija komplimentējis vārdiem, ka tas ir vīrs, „kāds pasaulē nāk tikai pa simtiem gadiem reizi", vēlējās personīgi satikt Kremļa diktātoru Staļinu, kuŗa dzīvību Čerčils tanī pašā Jaltas konferencē, kādā dzersmē Jusupova pili bija apzīmējis par „ļoti dārgu mūsu ceribām un sirdīm", apliecinot savu prieku, ka viņam ir draudzīgas attieksmes ar „lielo māršalu Staļinu, kuŗa slava izplētusies pa visu pasauli".

Kad 1944. g. 27. septembrī Čerčils telegrafēja Staļinam, ka vēloties apmeklēt viņu Maskavā, Staļins nekavējās ar laipnu ielūgumu: „... Es silti apsveicu Jūsu vēlēšanos apmeklēt Maskavu oktobrī. Mums būtu jāapspriež ļoti svarīgi militāri un citi jautājumi. Es un Molotovs sūtām Jums labākos novēlējumus."

(Nobeigumā Balkānu iztirgošana).

Martas Švernes cepuŗu salonā

Vēl neredzēti cepuŗu modeļi

Kādreiz mēdza teikt, ka Rīga esot mazā Parīze. Varbūt tie bija tikai ārzemnieku glaimi, bet šīni teicienā, laikam, būs arī sava daļa patiesības. Kaut vai tanī ziņā, ka latviešu sievietei ir laba gaume un tā iznesība, ar kādu lepojas parīzietes. Tāpēc nebrīnīsimies, ka arī mūsu tautiete Marta Švērne ar savu izdomu un darba prasmi pratusi iekarot saviem ražojumiem nopietnu visos lielākos Kanadas preču namos. Ja vēlaties iegādāties elegantu seju plīvuri balles tērpam, kokteiļu partijas cepurīti, cepurīti vieglam ielas tērpam vai jauna veida puscepurīti pagatavotu no spalvām, tad jūs to visu, protams, atradīsat Simpsona, Ītona, Žanetas Li, Eleonoras Hat u. c. uzņēmumu dāmu konfekciju nodaļās. Ja pēdējā pusgadā lielākos vairumos tur atrodami pilnīgi jauni un neredzēti modeļi, tad zinat, ka tos gatavo firma „Marthas — Veils Accessories", kas pieder Martai Švernei. Lielākos modes namos oriģinālākie un dārgākie eksemplāri nāk no tās pašas firmas — latvietes M. Švernes. Vienkāršākus un tomēr gaumīgus modeļus lielos vairumos rezdzam daudzajos Kresges veikalos, kas kļuvuši par „Marthas — Veils" pastāvīgiem noņēmējiem.

M. Šverne kopā ar mūsu, kuŗai bija Latvijā dāmu cepuru salons, sāka strādāt kādā lieltirdzniecības uzņēmumā pie plīvuru gatavošanas. Pēc 9 mēnešu darba M. Šverne nolēma pati uzsākt darbu uz savu roku. Tas tomēr nebija viegli, jo izejmateriālus, kuŗu importēšana no Francijas atrodas viena uzņēmēja rokās, pārdod tikai lielākos vairumos, bet jaunajam uzņēmumam naudas tikpat kā nemaz nebija. Bet sākums bija veiksmīgs. Kāda liela importfirma, iepazīstoties ar vienu modeli, otrā dienā lika ie-

Kāds jaunākais modelis
J. Kreiļa uzņ.

rasties ar vairāk paraugiem. Vienā naktī, strādājot visai ģimenei, bija gatavi 32 paraugi, rezultāts — pirmais 76 duču pasūtinājums. Sekoja pasūtinājumi no citām firmām, bet tas nepatika importfirmai Harris, kas vēlējās būt vienīgais noņēmējs. Kādu nakti plkst. 12.00 ieradās Harris īpašnieks un gan ar labu, gan ar draudiem mēģināja panākt, lai M. Šverne nepārdod savu preci citiem. Laimīgā kārtā jaunā firma bija izņēmusi tirdzniecības un rūpniecības atļauju un tāpēc nepiekāpās. Pirmo nepatikamo pārsteigumu jaunais uzņēmums piedzīvoja, kad bija atkal jāiegādājas jaunus materiālus, kuŗus tam vairs nepārdeva. Sākās grūtības, un daļu materiālu bija pat jāiepērk Montreālā. Beidzot tomēr importfirma samierinājās ar stāvokli, un tagad ir atkal viena no galvenām noņēmējām.

M. Švernes pirmo sešu mēnešu apgrozījums jau sasniedzis 7.000 dolaru, un viņas modeļi atrodami visā Kanadā no krasta līdz krastam.

Plīvuri ir visādās krāsās, visāda auduma, rotāti ar ornamentiem, akmeņiem, un to modeļu skaits jau pārsniedzis simtu. Pašlaik izlaists jauns modelis, kam līdzīgu nav Kanadā. Tas domāts ziemas ielas cepurei ar velveta rotājumiem dažādās kombinācijās, arī kopā ar akmeņiem. Daļai modeļu Simpsons devis savus nosaukumus, kā „Eglīte", „Lidmašīnas" u. t. t. Uzņēmums gatavo arī dažādas cepurītes no spalvām, ko var lietot pie ielas kostīmiem, kažokjaciņām, kažokiem un arī kokteiļpartiju cepurītēm. Veikalos šo cepuru cena ir ap sešiem dolariem.

M. Šverna ir iecerējusi nākošā gadā atvērt lielāku darbnīcu, kur blakus plīvuru un mazo cepurīšu nodaļai darbotos arī parasto cepuru nodaļa, kuŗu vadītu M. Švernes māsa.

Latviešu dāmas jau tagad bieži uzmeklē M. Švernes māju, kur var iepazīties ar visiem modeļiem, kas visi sakārtoti un numurēti, lai izvēlētos sev piemērotu plīvuri vai cepurīti. Uzņēmums atrodas pie High parka, 12 Parkside Dr., otrā stāvā, tālr.: LL - 8173.

ES VĒLOS KĻŪT SKAISTA...

Jautājums. Man uz rokas un arī uz pieres parādījušies kārpveidīgi paaugstinājumi. Kad tos noplēšu, rodas atkal no jauna, pie kam āda zem tiem ir sārta. Vātis ir zvīņveidīgas. Kā no tām atbrīvoties?

Atbilde. Ellai L., M-ā.

Neredzot jūs, ļoti grūti noteikt kārpu veidu. Šeit varētu būt kārpiņas, kas parādās ar zināmiem gadiem. Tās tad ir viegli iznīcināmas ar diatermijas palīdzību.

Bet tomēr jums ieteiktu konsultēt ārstu, kas vislabāk varētu noteikt, kāds tām cēlonis. Kādreiz šeit varētu būt arī nopietnākas sekas, laikā noteicot un laikā ārstējot, no tām atbrīvosities.

Jautājums. Man izkrīt mati. Niezes nav. Blaugznu arī nav. Mazgāju ik pa divām nedēļām. Kā vislabāk kopt un ko lietot, lai atgūtu agrāko kuplumu?

Atbilde. Mārītei.

Iespējams, ka jums mati izkrīt tikai rudenī, lai pēc tam no jauna augtu. Ja izkrišana tomēr slimīga un pārāk stipra, ļoti ieteicams lietot kalna sauli. Sākt ar īsām dešām, pie kam apm pus metra atstatumā un 2 minūtēm, pamazām turpinot līdz 10 minūtēm. Pa saulošanas laiku matus sukāt, lai kalna saule varētu tiem vienmērīgi piekļūt. Lietojiet labu, mīkstu šampūnu. Mazgājiet galvu ne pārāk bieži, bet sukājiet katru vakaru un rītu, vislabāk ar gumijas suku. Mēdz sacīt, ka galvas ādai pietiek ik pa 100 kustībām. Sukājiet ne tikai augšanas virzienā, bet arī pret to. Matu laba un kārtīga sukāšana neietekmē jūsu labo frizūru, tā vēl vieglāk iegulstas, un pašī mati kļūst spožāki, krāšpāki un veselīgāki. Ja galvas āda ļoti sausa, varat lietot labu krēmu vai eļļu.

JAPĀNAS DEMOKRATIJAS PROBLĒMA

LA līdzstrādnieka speciālraksts no Japānas

Šīsdienas demokratiskā Japāna ir lielu pārbaudījumu priekšā. Tautā paceļas spēcīgas balsis, prasot Mekartura konstitūcijas maiņu, jo brīvajā Japānā tā varot novest pie totalitārisma. Arī daudzi Daiša (parlamenta) locekļi runā jau pavisam atklāti. Tie saka, ka tagad esot pienācis laiks, lai atkratītos no uzspiestās konstitūcijas un Japāna ienāktu pasaules forumā kā jauna un suverēna valsts. Esot īstais laiks iet uz priekšu, atstājot Potsdamas un Sanfrancisko periodu aizmugurē.

Pašreizējo konstitūciju japāņi neatzīst, jo to sastādīja okupācijas varas nesēji angļu valodā. Vēlēdamies atgūt brīvību no ārzemju militārajiem spēkiem, japāņi to savā laikā „norija" bez iebilduma. Vairākus šīs konstitūcijas pantus japāņi tomēr vēlas paturēt, jo tie aizsargājot cilvēka pamattiesības un garantējot harmonisku dzīvi starp internacionālismu un nacionālismu.

Japānas konstitūcijai jābūtot tādai ko tautas vairākums aizstāvētu visiem līdzekļiem. Tagad Japānā neesot daudz cilvēku, kuŗi riskētu ar savām dzīvībām uzspiestās konstitūcijas aizstāvēšanai; tā esot Savienoto Valstu un Padomju Savienības pēckara meddusmēneša produkts. Konstitūcijas sastādīšanas laikā Krievija izdarīja spiedienu, lai vājinātu Japānu, un komūnistiem tā ir ieroču savu mērķu sasniegšanai. 1947. g. ASV savu nostāju pret Padomju Savienību mainīja un ieņēma stingru poziciju arī pret komūnistiem, bet Japāna, pateicoties savam politiskajam vājumam, vēl vienmēr švaidās nenoteikti apkārt.

Mekratūra konstitūcijā ir daudzi panti, kas steidzīgi būtu aizstājami ar citiem, bet it sevišķi akūti ir bruņošanās aizliegums un Daita kabineta sistēma.

Japāņi atzīst, ka Daita kabineta sistēma viņiem nav piemērota, jo tā laba esot tikai Laissez-Faire laiku kapitālismam. Šāda sistēma varot pastāvēt vienīgi bagātajās valstīs, kur izveidota politiskā stabilitāte. Bet zemē, kā Japānā, kas pārdzīvo smagas ekonomiskas grūtības, politisko stabilitāti nevar sasniegt, ja pastāv parlamentārā kabineta sistēma. Japānā bieži notiek vispārējās vēlēšanas, kad politiskās partijas, kalpojot savām interesēm, izraisa asas cīņas, kuŗās sacensās arī Daita locekļi. Stāvokli pasliktina vēl tas, ka Japānā ir ļoti zems politiskās ētikas līmenis. Daita sesijās notiek kautiņi, pēc kam tautas pārstāvji rāda savas fiziskās brūces, lai pārliecinātu vēlētājus, ka viņi cīnījušies par kāda likuma pieņemšanu.

Pašlaik valdošais viedoklis ir tāds, ka Japānai vajadzētu izstrādāt saimnieciskās attīstības plānus ilgākam laikam un, lai sasniegtu politisko stabilitāti, valsts prezidentu vēlēt tiešās vēlēšanās uz 4 gadiem. Tad izbeigtos „machinācijas" starp valdību un Daita locekļiem. Likumdevējiem tad atliktu vairāk laika nacionālo lietu pētīšanai un normēšanai. Tad arī izveidotas divas spēcīgas partijas (konservātīvo un progresīvo), kas varētu pasargāt demokratiju no subversīvu elementu graujošās darbības.

Bet japāņi nedrīkst arī palaist garām neievērotu faktu, kas pauž Veimāras valsts likteņa simptomus. Tā nesen uzpeldēja jauna labā spārna jau spēcīga organizācija, kas pulcina bijušos kara noziedzniekus, starp tiem Dr. Sumei Okavu un Nissō Inone un kādreizējos Panāzijas ekstrēmistus, kuŗi, pēc Tokijas Tribunāla domām, veicinājuši kara izcelšanos Āzijā. Arī Japānas jaunatnes labā spārna Nacionālā Martīru Jaunatnes Korpusa locekļi (Junkoku Seinentai) Tokijā uzsākuši kampaņu, izplatot desmitiem tūkstošu plakātu un skrejlapu ar saukļiem: „Ejun izrīcini pirātu Singmanu Ri!" un „Sīedzīgi apbruņojoties, izmantojot mūsu pašaizsargāšanās tiesības."

Tautā atskan neapmierinātas balsis arī sakarā ar ASV armijas bāzu un novietņu iekārtošanu Japānā. Nepatikšanas vēršas plašumā visās 670 militārajās bazēs (ASV bāzu skaits pārsniedz bijušo japāņu militāro novietņu skaitu). Radušās vairākas nepatīkamas problēmas, kas skar morāli, piem., prostitūcija un karavīru ārlaulībā dzimušo bērnu jautājums, kā arī saimnieciskas problēmas, piem.; par zvejnieku un farmeru eksistences nodrošināšanu tanīs pagabalos, kuŗus pārvērta par militārajām bazēm, u. c. Kad pēc Japānas mierlīguma parakstīšanas Sanfrancisko ASV un Japāna parakstīja arī savstarpējās vienošanās līgumu, japāņiem nebija ne jausmas, ka ar laiku izcelsies šādas nepatikšanas.

Tagad jāpāņu progresīvās partijas līderis Nakasone proponē grozīt Mekartura konstitūciju, lai:

1. Japāna pati varētu radīt savus aizsardzības spēkus;

2. pastāvošo drošības līgumu pārvērstu Japānas un ASV alianšē;

3. atvilktu amerikāņu bruņotos spēkus samērā ar japāņu spēku pieaugumu.

Pēc Otrā Pasaules kara sabiedrotie pavēlēja pilnīgi likvidēt Japānas bruņotos spēkus. Bet šodien, sakarā ar draudošo situāciju Korejā un Maudžurijā, šī likvidēšana beidzot atzīta par smagu kļūdu. Japāņi tagad cer, ka ASV sniegs tai palīdzību aizsardzības spēku celšanai.

Turpinājumā sekos:

PAŠREIZĒJĀ MIN. PREZ. JOŠIDAS VIEDOKLIS

PADOMJU SAVIENĪBAS REAKCIJA

Maskavas radio ziņo, ka Trūmena saukšana izmeklēšanas komisijas priekšā esot jauns „idiotisma un politiskā cinisma rekords." Kādēļ gan amerikāņu valdība pieļauj šādas muļķīgas komēdijas rīkošanu? Vienkārši tādēļ, ka republikāņiem ar valdīšanu neiet tik gludi, kā viņi to būtu gribējuši.

Medību sezonu sākot

Latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedri Toronto pēdējās nedēļās nodevās medību sportam. Kā ikvienā sporta disciplīnā, tā arī šai sportā visiem neveicās vienādi. Bija laimīgie un arī nelaimīgie. Tā mūsu pirmā grupa pagājušo pirmdienu devās uz skaisto Oxford — Waterloo apgabalu. Tas ir īsts stirnu un briežu medību rajons.

Rīta agrīnā stundā mūsu piecnieks atstāja savu medību būdu un devās biezoknī. Ceļā jau manāmi zaķīši un lapsas, bet tas nav mūsu mērķis. Briedis, stirnas, lūk, tās saista mūsu interesi. Ejam. Brīkš ... brāķš... un varens briedis aiziet biezoknī. Apvidus biezu krūmu pilns. Viens no mūsējiem korķā augšā, lai pārredzētu kaut cik apvidu. Banggg... banggg... noskan mežā kokā kāpēja bise... Seko vēl divi šāvieni, bet lielais ragainis mierīgi solo tālāk. Šāvējs nospļaujas un nosaka — visas skrotis pēc piena. Tā arī bija. Vieta kokā nebija izdevīga šaušanai. Ejam tālāk. Izretinājies ķēdē un grūti cināmies ar džungļu krūmiem. Laiks iet. Nāk viens šāviens, tad vēl viens, bet tie visi par tālu. Jautrās sejas jau kļūst nopietnas, kad pēkšņi labā spārnā atskan automātiskās medību bises balss. Seko sauciens... Ejam. Netālu mums priekšā stāv laimīgais, tam pie kājām liela kaza. Esam priecīgi — pirmais lielais laimests kritis mūsu kollēgam Adolfam Stundam. Turpinām medības, bet nekas vairāk kā zaķis un lapsa neķeras. Tad nesam savus medījumus atpakaļ uz vientuļo mednieku būdiņu, kuŗā neilgi vēlāk atskan šalc zaļais mežs.

Pārējām piecām grupām gājis jau sliktāk. Tie bija laimīgi, ka, sniega vētrai uznākot, kaut kā varēja sasniegt mājas. Divas mašīnas, iekļūstot sniega vētrā, 25 jūdzes veica tikai 4 stundās. Trīs mašīnās braucēji priecājās par iegūtiem zaķīšiem un lapsām, kamēr citi nebija redzējuši ne vienu, ne otru. Lūk, tā mums gāja, šķērsojot lielo Ontario apgabalu visos virzienos. — Nākošās medības sekos katru sestdienu — redzēs, ko tās mums nesīs.

...js.

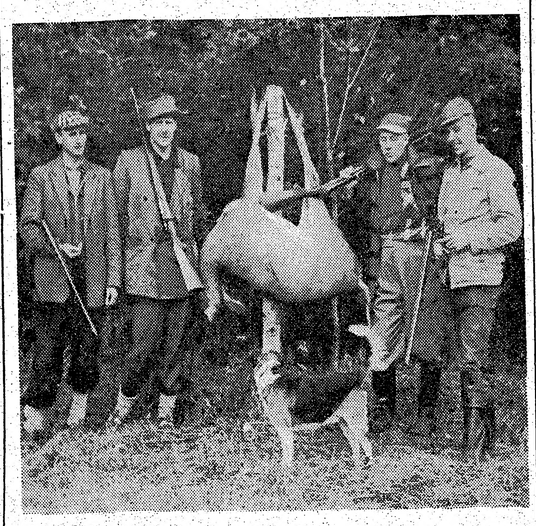

No kr.: A. Stunda — laimīgais trāpītājs, aiz viņa J. Atmats, O. Bērziņš un E. Brencis. Iztrūkst E. Osītis. Priekšā uzticamais mednieku draugs Kreksis.

Tito prasa tiesības anektēt Triestas A joslu

No Belgrades ziņo, ka Dienvidslavijas prezidents maršals Tito nācis ar jaunu priekšlikumu nesaskaņu izbeigšanai Dienvidslavijas un Itālijas starpā.

Tito izteicās, ka Dienvidslavija esot gatava atteikties no prasībām par pilnīgu svarīgās Adrijas jūras ostas pilsētas Triestas pievienošanu Dienvidslavijai. Tā vietā dienvidslavi tagad negribot neko vairāk kā vienīgi tiesības Dienvidslavijai anektēt Triestas A joslu.

Ja sabiedrotie neatzītu šīs Dienvidslavijas prasības, tad pēdējā nevarot turēt savu vārdu un piedalīties starptautiskā konferencē Triestas jautājuma iztirzāšanai kopā ar Angliju, Franciju, Sav. Valstīm un Itāliju.

Višinskis pūš ledainu vēju

Pajaudamies uz Rietumu māņticību, Višinskis bija izvēlējies piektdienu un trīspadsmito datumu, lai divu stundu garā runā apvainotu Sav. Valstis mēģinājumā izjaukt visas miera iespējas Korejā. Višinskis uzsvēra, ka šajā jautājumā viņš pieprasīšot Apvienoto Nāciju iejaukšanos.

Savā runā Višinskis uzbruka Rietumu politikai visā pasaulē, sevišķi Sav. Valstīm, pasvītrodams, ka pēc amerikāņu izturēšanās vien jau varot redzēt, ka pēdējie gatavojoties jaunam pasaules karam, noraidīdami katru mēģinājumu panākt pašreizējā saspīlējuma mazināšanu.

Višinska runu vislabāk raksturo Anglijas pārstāvja Lloida vārdi; viņš sacīja, ka tas esot bijis tikpat kā ledains vējš no stepēm un ka tas esot par daudz nepatīkami, lai būtu patiesi. Atbildēdams Višinskim, Lloids teica, ka Rietumi atkārtoti esot pierādījuši savu labo sadarbošanās gribu un arī tagad esot gatavi pārrunāt Vācijas un Korejas problēmas, kā arī jautājumus par atbruņošanos un atomkontroli.

Amerikāņu pārstāvis Apvienotās Nācijās savu runu nobeidza, sacīdams, ka, lai arī kāda esot Padomju Savienības izturēšanās, amerikāņi vēl joprojām cerot.

EIZENHAUERS KANADĀ

„DRAUDI IR LIELI." SACĪJA EIZENHAUERS. „UN MUMS JĀBŪT GATAVIEM."

No Otavas ziņo, ka pagājušā nedēļā Kanadas galvaspilsētā viesojies Sav. Valstu prezidents ģen.

Uzrunādams Kanadas parlamentu, prezidents sacīja, ka pašreiz esot trīs aktuāli jautājumi, kuŗu atrisināšanā Kanadai un Sav. Valstīm esot ciešī jāsadarbojoties.

Vispirms jāpārvarot visi tirdzniecības šķēršļi abu Amerikas kalmiņu starpā, jāpanākot nešaubīga vienošanās St. Labrenča jūras ceļa izbūvē un jāizveidojot kopēja Amerikas kontinenta aizsardzība pret iespējamu gaisa uzbrukumu.

Mosadegham pieprasīts nāvessods

No Teherānas ziņo, ka prokurors pieprasījis nāvessodu bijušam Persijas ministru prezidentam Mohammedam Mosagham par mēģinājumu gāzt Persijas šachu.

Latviešu čellists ar pasaules slavu

INGUS NĀRUNS

KONCERTĒS

MONTREĀLĀ

VALSTSSVĒTKU SARĪKOJUMĀ

21. NOVEMBRĪ

TORONTO

SV. ANDREJA BAZNĪCĀ

27. NOVEMBRĪ

Pavadīs ANATOLIJS BĒRZKALNS

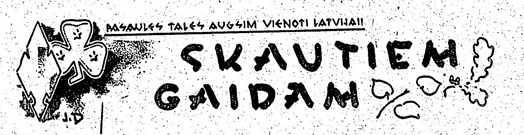

PAZIŅOJUMS

Ar skautu-gaidu žurnālu „Ugunskurs", kuŗu līdz šim iespieda Kanadā, izdarītas nelielas pārgrozības. Turpmāk „Ugunskurs" iznāks Sav. Valstīs un ,cerams ,arī reglārī. Kanadā būs tikai pārstāvniecība, kas pieņems abonentus un izsūtīs tiem žurnālu.

Tāpēc lūdzu visus abonentus, kas pasūtinājuši „Ugunskuru" un nav to saņēmuši, tāpat tie, kas mainījuši savas adreses, paziņot „Ugunskura" pārstāvim Kanadā vad. S. Leimanim, 123 Humberside Ave., Toronto 9, Ont., Canada.

Lūgums arī visiem skautiem un gaidām, kas šo žurnālu kādreiz lasījuši dzimtenē, no tā neatteikties arī šodien.

„Ugunskura" abonēšanas maksa $1.00 par trim numuriem, atsevišķi numuri maksā $035. Visi abonentu pieteikumi un maksājumi kārtojami uz augstāk minēto adresi. Var arī vēl dabūt visus trimdā iznākušos numurus.

VECĀKU SANĀKSME

Svētdien, 8. novembrī sv. Andreja baznīcā, gaidu mītnē notika gaidu un skautu vecāku padomes sanāksme, kuŗu vadīja padomes prdis E. Puķītis un ziņoja par vecāku padomes līdzšinējo darbu. Vecāku padomes organizētā loterija, gada svētki un citi sarīkojumi devuši ap 600. dolaru atlikuma, kas sadalīti starp gaidām un skautiem. Revizijas komisijas ziņojumu sniedza J. Kaņeps un konstatēja, ka vecāku padomes kase un dokumenti ir atrasti labā kārtībā. Ziņojumu par gaidu Gaujas vienību sniedza jaunā vienības vadītāja M. Šuriņa. Reizi mēnesī gaidas organizēti apmeklēs dievkalpojumus. Dažas gaidas mācās kanadiešu svētdienas skolā, ko atzina par nevēlamu un ieteica apmeklēt latviešu draudzu svētdienas skolas. Gaidas atzīmēs 18. novembri. Kopā ar skautiem notiks decembrī kārtējais eglītes vakars, janvārī „Draudzīgais aicinājums", februārī gada svētki un Baden Paula atceres diena, martā Latvijas gaidu organizācijas gada diena, aprīlī Jura diena, maijā Ģimenes diena, jūnijā Aizvesto piemiņas diena, bet vasaras mēnešī nometnošanai un sirojumiem. Gaujas vienībā darbojas 2 guntiņu kuŗi, 3 gaidu kopi un 3 lielgaidu saimes.

Par skautu darbu ziņoja vad. A. Budrēvics un izteica vēlējumu, lai vecāki dzīvāki sekotu skautu darbam, jo bieži skautu sarīkojumos redz tikai jaunos, bet vecāku ierodas maz, tiem it kā maza interese par to, kā aug viņu bērni. Skautu pulcinā ir 30 skautu, roveru — 27 un 14 mazskautu. Skautu turpmākie sarīkojumi pa lielākai daļai saskan ar gaidu sarīkojumiem. Skauti darbojas kā patstāviga organizācija, bet citāds stāvoklis ir gaidām, un Kanadas gaidu organizācija tās pagaidām nav atzinusi. Gaidu jendas priekšniece R. Pavasare šo stāvokli cenšas noskaidrot un panākt latviešu gaidu atzīšanu.

E. Broders ierosināja dibināt arī labvēļu padomi, kuŗā ieletu skautiem un gaidām labvēlīgas personas, kam nav bērnu. Labvēļu padome sadarbotos ar vecāku padomi. Šīni jautājumā nekādus lēmumus nepieņēma.

Dzīvas debates bija jautājumā par otras skautu vienības dibināšanu. Bija arī vairāki, kas domāja, ka otras vienības dibināšana nebūtu vēlama, tomēr beigās nodomu dibināt otru skautu vienību akceptēja.

Vecāku padomē priekšsēža amatā ievēlēts E. Broders, bet padomē J. Kaņeps, V. Priedīte, L. Vītola, kandidātos E. Bekmane, H. Jurēviča un E. Kalniņa. Revizijas komisijā E. Puķīte, T. Miezītis un J. Valdmanis.

FREEMAN'A

TĒRPU IZNOMĀŠANAS UZŅĒMUMS

iznomā

PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VIRIEŠIEM UN SIEVIETĒM

Zemākās cenas visā pilsētā

256 College St., KI 0991, pie Wellesley

556 Yonge St., KI 3270 pie Spadina

Toronto

Prof. Dr. Teodors Celms

TAUTA, SABIEDRĪBA, VALSTS

Cilvēks, iedzīvodamies kādā valstī, sabiedrībā, tautā, ir saistīts ar šo dzīves formu likteni, it sevišķi tagad, kad atsevišķa individa loma dažreiz tik niecīga.

Sabiedrība nozīmē dzīves veidu, kas raksturots ar ilgstošu kopdzīvi. Dzīvnieku valstī atrodamas kā sabiedriskā, tā arī individuālā dzīves forma; piem., kamēr bites, skudras, termīti dzīvo ilgstošā un sevišķi ciešā kopdzīvē, vairums plēsīgo zvēru dzīvo atsevišķi. Pētījumi par cilvēka sabiedrības izcelšanos pierādījuši, ka (pretēji agrāk tik bieži paustiem uzskatiem) cilvēks vienmēr dzīvojis tikai sabiedrībā, lai cik niecīgas savos apmēros cilvēku sabiedrības vienības arī bijušas. Cilvēka sabiedriskais dzīves veids pat ir vecāks par pašu cilvēku: tas pārņemts no tiem dzīvniekiem, no kuriem cilvēks ļoti ilgas un pakāpeniskas evolūcijas ceļā iztīstījies un kas bijuši sabiedriski dzīvnieki. Cilvēks, tātad, kā suga jau dzimis sabiedrības klēpī.

Pavisam citādi tas bijis ar valsti kā īpašu sabiedrības veidu, proti, kā sabiedrību, kas spaidu kārtā, t. i. varas ceļā izveidojusies: kamēr cilvēka attīstība no viņa pirmā, viszemākā veida, no tā sauc. pitēkantropa (jeb pērtiķveidīgā cilvēka) līdz tagadējam tipam prasījusi vairāk kā 300.000 gadu, valsts pirmie sākumi iederas tikai dažu gadu tūkstošu tālā pagātnē. Pie tam valstiskā dzīves forma sākumā skārusi tikai daļu no eksistējušiem cilvēkiem. Tikai pašos pēdējos laikos, sakarā ar satiksmes un informācijas līdzekļu ārkārtīgi strauju attīstību, kļuva iespējams arī visprimitīvāk dzīvojošos cilvēkus iekļaut valstiskajā dzīves formā. Pašreiz gan laikam tikpat kā nemaz vairs nav cilvēku uz zemes lodes, kas vienā vai otrā veidā nebūtu iesaistīti kādas valsts sastāvā. Valstu apmēri gan vēl ļoti dažādi: sākot ar valstīm, kas aptver tikai dažus tūkstošus, un beidzot ar milzeņiem, kuru pavalstnieku skaits mērojams jau ar simtiem miljonu.

Vārdam „tauta" ir vairākas nozīmes, no kurām svarīgākās ir divas: tauta politiski — kā kādas valsts pilsoņu kopība (piem. izteicienā: tautu spiež nodokļu nasta), un tauta etniski — kā cilvēku kopība, kas raksturota ar tā sauc. tautību (piem., kā latvieši, vācieši, krievi). Kamēr tauta politiskajā nozīmē samērā viegli definējama, definēt tautu kā etnisku vienību ir ļoti grūti. Kā vienu no labākajiem var lietot definējumu, kas par tautas būtiskajām pazīmēm ieskata sekojošās četras „kopības": asins kopību (asinsradniecību), valodas kopību, vēsturiskā likteņa apziņas kopību, kultūras (it sevišķi garīgās) kopību. Kā redzams, tad atšķirība starp abām minētām vārda „tauta" nozīmēm ir ļoti svarīga. Piem., Latvijā politiski bija tikai viena tauta, kamēr etniski tās sastāvs bija raibs, gan ar latviešiem, kā milzu pārsvara majoritāti un tāpēc arī ar latviešu valodu kā valsts valodu: Šveicē, kuras tauta tāpat politiski nedalāma un viena, etniski ir stipri norobežotas trīs tautības ar tās valodām: vācu, franču, itāliešu. Šai sakarā varam atcerēties, kādas grūtības mums, kā bēgļiem, nometņu laikā Vācijā nācās pārdzīvot, nākot sakarā ar Anglijas un Sav. Valstu pārstāvjiem, kuru terminoloģijā viņu īpatnējās vēsturiskās pagātnes dēļ nacionālitāte vispirms nozīmē pavalstniecību.

Asins kopību izveido laulību sakari. Tie gan līdz zināmam mēram var tikt gribas regulēti, bet ja laulības jau reiz noslēgtas, tad tajās iesaistīto partneru un viņu senču īpašības tiek pārraidītas uz pēcnācējiem jau iedzimtības ceļā, kas neatkarīgs no mācīšanās. Turpretim valoda un pārējās no augstāk minētām tautības būtiskajām īpašībām, kā kultūras izveidotas, iedzimtības ceļā nevar tikt pārraidītas: katrai vēlākai paaudzei tās jāiegūst no jauna iemācīšanās ceļā. Kolīdz tādā vairs nenotiek, nogrimst tautai raksturīgās un tās īpatnībai nepieciešamās kultūras pazīmes līdzīgi teiksmainai „gaismas pilij", kas ir šo vērtību simbols, un līdz ar to grimst arī tauta pati ... Tāpēc saprotams, ka savas tautības saglabāšanas labad cilvēki ir cīnījušies ne tikai par tā sauc. asins tīrību, bet arī par savas valodas, savas kultūras, savas vēsturiskā likteņa apziņas saglabāšanu; tāpēc saprotams arī, ka tā sauc. genosīdās akcijas, kas izliet uz kādas tautas iznīcināšanu, vēršas pirmā kārtā pret tās asinstīrību un valodas kopību, arī tad, ja nav paredzēta šīs tautas fiziskā iznīcināšana: ar to vien jau stipri paralizēta arī kultūras īpatnības un kopējā vēsturiskā likteņa apziņa.

Kāpēc tautu pašnoteikšanās tendence saistās ar prasību pēc savas valsts?

Valstiskais dzīves veids nozīmē cilvēka spēku tādu koncentrējumu, par kādu ārpus valstiskajām līnijām nevarētu ne sapņot. Vispilnīgākā kādas tautas pašnotetikšanās iespēja tāpēc ir — caur savu valsti, kuras vareno aparātu var likt savas tautas kalpībā. Tāpēc arī Latvijas patstāvības laiks bija latviskuma izpausmes augstā dziesma. Tāpēc latvieši sapņos par savu valsti, kamēr vēl gribēs būt latvieši visā pilnībā.

Mūsu valsts svētki tātad nav kāda politiska fakta svinējums vien: tajos no mūsu tautas vēsturiskajām dzelmēm arvien atkal augšup ceļas ilgas pēc „savas dzīves" citu brīvu tautu starpā, ilgas, kas reizēm skanējušas jau kā izmisīgas elsas, — ilgas, kuru virzīti latvju karotāji visos laikos — un pēdējos varenos gājienos kā latvju strēlnieki, Latvijas brīvības cīnītāji, latvju leģionāri — spējuši bezbailīgi „iet caur visām mokām". Un ies atkal, kad stunda būs situsi, jo vismaz paredzamajā nākotnē miers nav saskatāms. Šai sakarā atmiņā uzpeld uzraksts, ko kādreiz Itālijā, Sicīlijā, Palermo ārpilsētā lasīju virs kādas kazarmas vārtiem: „Kas negrib karot par savu tēviju, būs spiests karot par citu tēvijām." Mūsu pašreizējā dzīve ir nedalāma likteņa kopība, kopība uz dzīvību un nāvi, ar to pasaulvēsturisko spēku nogrupējumu, kas cīnās pret varmācību, kura jau pakļāvusi sev mūsu tēviju un tiecas pakļaut visu pasauli. Tāpēc, lai gan nevarēdami maršēt parādes gaitā mūsu valsts svētkos mūsu tēvijā, mēs visi, un it sevišķi mūsu karavīri svešajos karapulkos, varam pilnīgi izjust, ka, arī svešajās zemēs strādājot un svešajos karapulkos karojot, mēs esam mums liktenīgā kopējā gaitā: visiem uzvarēt vai visiem grimt. Tikai kopēja uzvara var nest arī mūsu valsts atdzimšanu un mūsu tautas pastāvēšanu dzīvas vēstures straumē pēc globālā izklīdinājuma, uz ko tieši tagad pilnīgi attiecināmi Raiņa jau agrāk rakstītie vārdi:

Zemju zemes, valstu valstis,
Cik ir sauļes pagozē,
Pilnas visas piekaisītas
Ar tām latvju klaidu dvēslēm.

Kopējs zaudējums nozīmētu, ka mūsu tauta vislabākā gadījumā vairs pastāvētu tikai kā rakstītās, nevis dzīvās, vēstures paragrafs.

Anna Dagda

TAISNĪBA

Kā pastāv kareivis kaujā?
— Viņš cīnās par taisnību savu.
Kā vājais var uzvarēt stipro?
— Dievs viņam taisnību devis.
Bet draud ar pastara tiesu
Pret netaisnu liecinieku.

Un nu mēs nabaga nelgas.
Kam atlicis vairs nav nekā,
Tik taisnība rītdienas priekšā,
Pasaules pamestie nelgas,
Nu celties un pastāvēt gribam
Kā viltus liecinieki?

Ne mums pieder patiesība,
Ne dota tā ienaidniekam —
Pats laiks viņu tur savā žumsā,
Apslēptu tautām un zemēm.
Vai jums! kas pārdevāt brāli
Par pasaules kungu algu.

Vai tev, kas uzlaiza lāsi
Zem vareno dzīru galda,
Kas teicot tik pusi, ne visu,
Kas zvērēja — Viņš nav mans brālis!
No bedres kāpa reiz Jāzeps,
Un viņam tiesāt Dievs lāva.

Rēiz celsies taisnība dzīva,
Reiz celsies visa, ne puse,
Reiz nokautais kareivis celsies,
Un nolieksies stiprais pret vājo.
— Neskarieties šodienas trūdus,
Rītdiena ir mūsu valsts.

VAI PASAULI IEDALĪS ČETRĀS VALODU JOSLĀS?

Kā zināms, pēc līdzšinējiem pētījumiem 2,25 miljardi zemes lodes iedzīvotāju runā, dialektus neieskaitot, 2796 valodās, no kurām tikai 13 valodās runā vairāk kā 50 miljonu cilvēku.

Lai atvieglotu saprašanos dažādās valodās runājošo cilvēku starpā, 17. gadu simtenī franču filozofs Dekarts mēģinājis radīt pirmo mākslīgo valodu, kurā varētu saprasties visi cilvēki, bet viņam nebija panākumu, jo tajā laikā lielais vairums izglītoto cilvēku bija apmierināti ar saprašanos latīņu valodā. Kopš tā laika radušies vismaz 500 mākslīgu valodu projekti; pazīstamākās ir esperanto, Basic English, Volapuek un Interlingua. Tomēr visi līdzšinējie mēģinājumi, kādu no šīm valodām pārvērst par visām tautām vai vismaz plašākām aprindām lietojamu valodu, beigušies nesekmīgi. Daudzi domā, ka neveiksmes cēloņi esot psiholoģiskas dabas, jo cilvēki vairoties no visa mākslīgi radīta. Ir bijuši priekšlikumi par internacionālu valodu pārvērst kādu no lielākajām dzīvajām valodām, bet līdz šim arī šie priekšlikumi beigušies nesekmīgi galvenokārt tautu nacionālo pretešķību dēļ.

Pēdējā laikā divi franču zinātnieki — Leons Tommerē (Thommeret) un Pjērs Fošē (Fauchē) nākuši ar priekšlikumu zemes lodi sadalīt četrās valodu joslās un sešas valodas pieņemt par runājamām visai cilvēcei. Pirmajā joslā pēc abu franču domām vajadzētu mācīt un oficiāli lietot — spāņu, angļu un franču valodu. Otrā — krievu, angļu un franču. Trešajā — ķīniešu, angļu un franču. Ceturtajā — hindusu, angļu un franču. Šīs trīs valodas būtu mācāmas katrā no attiecīgajām valodu joslām, no sākuma vismaz vidējās un augstākās mācību iestādēs, pie kam dažām lielākām tautām iznāktu mācīties tikai 2 svešvalodas, jo trešā jau būtu to mātes valoda. Zviedriem, baltiešiem, vāciešiem, japāņiem, arabiem un daudzām citām tautām gan iznāktu mācīties trīs svešvalodas, bet pēc abu franču valodnieku domām šo valodu prasīšana cilvēcei būtu liels ieguvums, jo vismaz cilvēki ar vidējo izglītību spētu saprasties katrā zemes lodes vietā vienā no visām četru joslu valodām.

Kaut gan pasaulei ir rūgta pieredze ar dažādiem „četru joslu" pasākumiem, ābi franči ierosinājuši šo valodu jautājumu reālizēt ar AN palīdzību un cer dažos gadu desmitos uz labiem panākumiem; ja vien katrā paredzētā valodu joslā radītu visām tautām kopējas valodu mācības grāmatas un mācību akcijā iesaistītu modernos līdzekļus — presi, kino, radio un televīziju.

V. A.

Latviešu studenti Ann Arboras universitātē

Mičiganas universitātē Ann Arborā, kur mācās arī pāri par 30 latviešu, dibināta 1817. gadā, 26. augustā. No mazas lauku kolledžas tā izaugusi par vienu no lielākajām universitātēm ASV. Kopš pēdējā kara studentu skaits stipri palielinājies un dažus semestrus pat sasniedzis 23.000. To starpā visādu tautību studenti: indieši, japāņi, ķīnieši, havajieši, filipīnieši, irāņi, vācieši, holandieši, ungāri u. c.

Latviešu skaitu rēķina ap 35, bet iespējams, ka to ir vairāk, jo līdz šim viņi nav organizējušies un nevienam nav radusies izdevība tos pilnīgi apzināt. Lielākā daļa no latviešiem studē inženierzinātnes, bet netrūkst arī tādu, kas izvēlējušies citus arodus. Tautiete Mirdza Šmite, kas ieguvusi ārstes gradu jau Vācijā, tagad studē Ann Arboras universitātē, lai iegūtu šeit prakses tiesības.

Lielākā daļa Amerikas studentu dzīvo internātos, jo citādi grūti iekārtoties un par dzīvokli un uzturu pusgadā jāmaksā līdz 600 dolaru. Skolas nauda visās fakultātēs ir 90 dol. semestrī, izņemot zobārstniecības un medicīnas, kur jāmaksā 200 dol. Tajās arī visvairāk nepieciešami pašiem savi instrumenti, par ko, jau studijas uzsākot, jāizdod vairāki simti dolaru. Dažādu piederumu un grāmatu iegādei krietna summa nepieciešama arī citās fakultātēs. Lai varētu dzīvot un mācīties bez rūpēm, nepieciešami ap 2.000 dol. gadā, saprotams, var iztikt ar pusi. Studentiem, jaunākiem par 26 gadiem. Ann Arborā aizliegts turēt automašīnas, bet precētiem šinī ziņā ierobežojumu nav.

V. Zirnītis

ANŠLAVA EGLĪŠA „LABĀKI CILVĒKI"

Jēkaba Zaķa 40 gadu skatuves darba atcerē. ALT Nujorkas ans. inscenējums

Režisors — Osvalds Uršteins. Indriķis Sociņš — Jēkabs Zaķis; Betija — Asja Kalniņa; Made Tuiska — Skaidrīte Pence; Bākurs — Jānis Neimanis; Elvīne — Adrijena Apsīte; Manfrēds — Osv. Urštein;s; Līčups — Kārlis Lagzdiņš; Orests — Oļģerts Parņickis; Kamzītis — Ansis Mitrevics; Jūlija — Austra Steinberga.

Izrāde notika 6., 7. un 8. novembrī.

Anšlavs Eglītis Labākos cilvēkus laikam nosaucis par komēdiju tikai tādēļ, ka mums gaužām patīk seni apzīmējumi un skan it kā svinīgāk un ticamāk. Īstenībā autors gan būs it labi apzinājies, ka šis sacerējums vispār nav luga, jo nemaz nelieto drāmatiskās ieceres paņēmienus. Sacerētājs rūpīgi apzīmējis 3 raksturu studijas, novietodams aiz tām it kā fonā septiņus statistus, ko atstājis gandrīz bez teksta. Tiem nu jāstāv skatuvē mēmākiem nekā skatītājiem zālē (kas vismaz var nelerobežoti smiesties), lai pret šo miesīgo sienu atsistos un atlektu viņu komisko, visai šarzēto raksturu dīvainās izdarības. Lugā ir pavisam maz darbības, jo trīs raksturi tikai raksturo sevi un no tā nerodas nekādi darbības pavedieni. Tas, kas lugā notiek, ir tīri ārējas dabas: uzlidojums bēglu nometnei, bēglu steigšanās uz patvertnēm un barakas sagraušana. Apdraudējumā nokrīt cilvēku maskas un tie parāda savas dažādās attieksmes pret mantu.

Itkā lai demonstrētu, ka lugai taču nepieciešama kāda darbība, kam aizmetņi darbīgo raksturu dažādībā, autors gan iezīmē divi konfliktus divu statistu pāru starpā (fabrikants un inženieris; abu bērni). Bet autors tos tikai demonstrātīvi iezīmē, pēc tam tikpat patvaļīgi atrisina. Trešais cēliens ir īsta pazobošanās par drāmatisko techniku. Abi iezīmētie konfliktu pavedieni nav satecējuši kopā un nav saistījušies ar galvenajām personām. Tādēļ galvenās personas jau cēliena vidū noved no skatuves, bet abi nelaimīgie pāri uznāk skatuvē viens pēc otra paziņot konflikta atrisinājumu. Pa starpām novietotas morāles deklarācijas (Mantas kāre mūs šķir. — Pareizi darījuši tie, kas no dzimtenes paņēmuši līdzi atmiņas. — Mēs uzcelsim atkal savu dzīvi ar ticību.). Grūti izspriest, ko autors vēlējies panākt ar šādu drāmatiskās techinkas noraidīšanu, kam nav pat eksperimenta jēgas. Ticamākais, ka viņš šoreiz gribējis izāzēt skatuvi, skatuvniekus un teātra mīļotājus par viņu sīkstо piekeršanos drāmas tradicijām.

Izrādē vērotājs piedzīvoja vēl otru pārsteigumu: par spīti lugas pilnīgajam neskatuviskumam, aktieri bija ar lielu rūpību un veiksmi centušies iejusties neiespējamajās lomās, skatītāji izrādi atsaucīgi pārdzīvoja un zāles un skatuves starpā ātri nodibinājās laba saprašanās, radīdama to gaišo uzticības atmosfairu, kam jāvalda īstā teātra telpās. Skatītāji tik dzīvi smējās, ka aktieriem brīžiem bija jāvaldās neizkrist no lomas un nesmieties līdzi. Izrādes smaguma centrs bija zālē, nevis skatuvē. Tas varbūt kaut ko atklāj par mūsu skatuves mākslas līmeni. Lugas labie panākumi nesakņojās ne tekstā, ne režijā, ne aktieru darbā, bet tajā apstāklī, ka aktieri un skatītāji ātri un viegli iedzīvojas notikumos, kas viņiem pazīstami un vēl svaigā atmiņā. Lugā visi pārdzīvoja paši sevi. Tādos gadījumos, protams, teksts un režija var darīt, ko grib vai nedarīt nekā. Visiem cilvēkiem iedzimtās mākslas dziņas un izteiksmes prieks var izlauzties pa dažādiem ceļiem. Varbūt, ka mums nevajadzētu tik daudz gausties par labu lugu trūkumu. Labs aktieris var atdzīvināt katru tekstu.

Ja autors sacerējumā ar sekmēm pajokoja teātriniekus, izrāde izjokoja autoru. Anšlavs Eglītis, kā zināms, ir galējs nereālās artistiskās spēles atzinējs; šis inscenējums turpretī balstījās tajās tīrās īstenības pēdās, ko sevī glabā katrs skatītājs. Ceļu uz tām atvēra autora asi reālistiskie raksturzīmējumi.

Jēkaba Zaķa darba svētkiem Anšlava Eglīša sacerējums laimīgi izvēlēts, jo gaviļnieks varēja neierobežoti pierādīt savas raksturotāja spējas: balss dotības un kustību apbrīnojamo bagātību. Īstā lugā lomas ierobežo viena otru. Šajā raksturu studijā Zaķa atdzīvinātais Indriķis Sociņš bija īsts skatuves patvaldnieks, veiksmīgi asistējot Asjai Kalniņai (Betija) un Skaidrītei Pencei (Made). Asjas Kalniņas Betija bija nepārspējama dabīgumā. Pārējo aktieru sasniegumi viņu statistu lomās likās respektējami, tikai Ansis Mitrevics nelīdzinājās latviešu zemniekam, toties pārliecināja A. Šteinberga (skolotāja). Urštein studijas audzēkne Adrijana Apsīte bija manāmi rūpējusies par saskapotu un izturētu tēlojumu, bet tēlo vēl pastīvi, nav drošа un veikla pārejās.

Visās trijās izrādēs zāle bija skatītāju pārpildīta. Gaviļnieks Jēkabs Zaķis saņēma sveicienus, ziedus un piemiņas. No ziedu kalna uzrunādams apsveicējus, viņš izteica savu ticību latviešu teātra nākotnei.

Vitauts Kalve

Ciemā pie Dr. Zentas Mauriņas

Piecās nedēļās 50 reiz cildināts Latvijas vārds

Zenta Mauriņa nupat atgriezusies no savas turnejas Vācijā un Šveicē, kur viņa runājusi par vientulības svētību un lāstu, izteikdama tās domas, ko latviešu lasītājs jau pazīst no grāmatas Sāpju noslēpums, vai arī lasījusi no savas jaunās, nupat iznākušās, grāmatas „Denn das Wagnis ist schoen" (autobiografiskais romāns aptver 1920. - 1940. g.). Pavisam viņa uzstājusies piecpadsmit pilsētās, runājusi gan teātrī, gan Tautas augstskolās, gan Akadēmiskās apvienībās, Hamburgā, Freiburgā, Bāzelē un citur. Katrā pilsētā prese viņai veltīja rakstus pirms un pēc uzstāšanās, bez tam viņas viesošanās laikā parasti parādījās arī atsauksmes par viņas grāmatām, un katrā šai rakstā bija minēts, ka Zenta Mauriņa ir latviešu rakstniece, nāk no smagi piemeklētās valsts aiz dzelzs priekškara, un viņa pati, lai runātu par ko runādama, vienmēr apliecināja dziļu saistību ar latviešu tautu, citējot gan Raini, gan tautas dziesmas vācu tulkojumā. Pārskirstot Vācijas un Šveices laikrakstus, konstatēju, ka mūsu rakstniece pārpildītās auditorijas uzvarējusi ar savu personības spēku — „intimo šarmu, universālām literatūras zināšanām un runas mākslu". Visās pilsētās Zenta Mauriņa runāja brīvi, pat konspektu neturot rokās.

Freiburgas avīze „Am Sonntag" 23./8. raksta: **„Latviešu rakstniece Zenta Mauriņa jāpieskaita tiem retiem cilvēkiem, kas jau dzīves laikā bauda starptautisku cieņu. Viņas grāmatas pievērš sev visus labas gribas cilvēkus, lai tie dzīvotu kurā zemē dzīvodami."**

Šveices laikraksts „Die Ostschweiz" raksta: **„Latviete, kas raksta vācu valodā! Un kādā nevainojamā vācu valodā! Drosmīga sieviete, kas katrai savai domai atrod lieliskus formulējumus un viņas kvēlā dvēsele katrai domai atrod spilgtu izteiksmi — tā ir Zenta Mauriņa, tā ir viņas māksla. Izpostītā pasaulē viņa liecina par neiznīcināmām vērtībām.**

Jautāta, ko pārvedusi no ārzemēm, Zenta Mauriņa teica: „Pirmkārt, pārliecību, ka tas, kas tautas vieno, ir stiprāks nekā tas, kas viņas šķir, ir tikai jāatrod pareizais ceļš. Otrkārt — pārvedu ārkārtīgu nogurumu, un treškārt — norūpes par dzīvokli." Te jāpaskaidro, ka Upsalā, lai gan to nav piemeklējis karš, tikt pie sava dzīvokļa bez liekām iemaksām tikpat kā nav iespējams.

Š-s

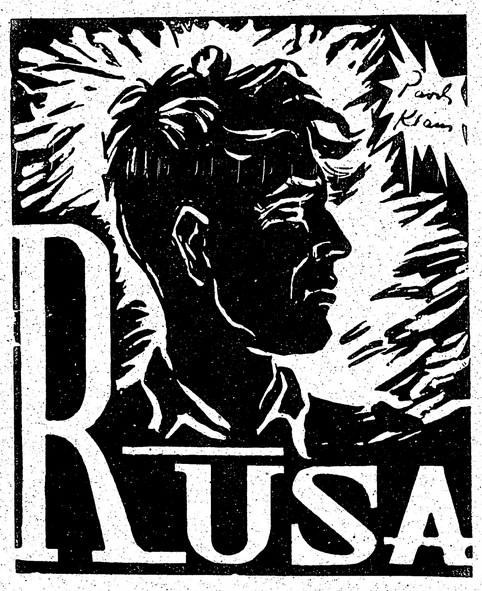

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS - REPORTĀŽA

98. turpinājums

Ap viņu bija tukšums, salts, nelāgs tukšums. Viņš bija izsmēlies savā mūžā un pēdējo lāsi skaisti vadītās dzīves biķerī ieraudzījis šonakt. Darbs? Pasaulē ārstu bija daudz, arī Kurzemē palika tādi, varbūt vēl labāki par viņu. Uniforma un pienākums pret to? Šīs svešās zīmotnes viņu neiekustināja godprātības pārdzīvojumam. Drīzāk tās bija noderējušas karjērai, praktiskās dzīves veidošanai, ne kādām morāliskās dabas iecerēm. Un šajā naktī sāka likties, ka grūst un grilojās arī visi nacionālie ideāli. Kādas mazas tautas sūtība? Kādas nelaimīgu ļaužu saujiņas ciešanas Kurzemes piesnigušajos laukos? **Ko gan tas viss spēja nozīmēt pret tām dimenzijām, kādas grilojās un gāja postā te — vienā pašā vācu pilsētā?**

Varbūt viņš bija pārāk daudz dzēris. Kad viņš pārjautāja sev, vai nav nodarījis pāri savai sirdsapziņai ar šādām domām, tā klusēja.

Bet ja nekas vairs neķķita ne piekeršanās, ne upurēšanās vērts, ja līdz ar kara mašīnas pēdējām briesmīgajām elsām strupceļā bija iedzīts arī viņa mūžs, — kam aizmugurē bija vienīgi skaistu atmiņu drūzma, bet nākotne atdūrās pret nezinas un bezcerības tumsu, tad varbūt patiesi laimīgāki bija tie, kam šajā drupu un sabrukušu vērtību pasaulē nebija jāiebrien? Varbūt Žanīnai bija taisnība, varbūt viņa visīstāk nojauta pareizo atrisinājumu?

Viņš paskatījās uz gulošo. Viņa bija atmetusi kāju kā bērns, atklādama it kā rūpīgas rokas veidotu garenu, trauslu celi. Ārsts redzēja viņas vara krāsas matus, izplūdušus pār spilvenu, viņas pakausi un kaklu, dzirdēja viņas dziļo, dažbrīd tumšu, apslāpētu vaidu pārmākto elpu. Varbūt viņas jaunajai sirdij pēdējo nedēļu briesmas un šīs nežēlīgās nakts pēkšņais sitiens bija nodarījis vairāk, nekā tā spēja panest. Bet tas briesmīgais liktenis, ko viņa bija vēlējusies, viņas vaibstos nebija ierakstīts, tas nebija jūtams ne viņas locekļu kustībā, nedz viņas zemapziņas konfliktos un cīņās, kas izlauzās neskanīgās elsās un lūpu drebēšanā, kad viņa it kā murgos metāja galvu un rokām neapzinīgi gainīja ugunsnakts biedus. Dr. Sabile pazina tos, kas bija apzīmogoti — šo atvadu reizi nāciju vispriecīgākajās acīs, šīs it kā apskaidrotās pieres, kuru acu dobumos jau bija iespiedušies nāves roku neredzamie ikšķi, šī visu dziņu, impulsu un domu apstāšanās kā pie neredzamas sienas bez saprotama iemesla — tās bija priekšvēstis no viņas saules, kam nolemtie sekoja bez iebildumiem bez savas gribas. Žanīna ne! Žanīna cīnījās, elpoja un dzīvoja, ar visu savu būti jau piederēdama dienām un gadiem, kam jānāk pēc šīs baigās nakts. Viņas izmisums? Viņas skrējiens indīgajā tumsā, lai sekotu Erikam? Tā bija reakcija, kāda nerodas tajos, kas pakļauti nolemtībai.

Dr. Sabile noskurinājās, pēkšņi atskarzdams savas domu gaitas auksto lietišķību. To deva pieredze, gadiem ilga urdīšanās tajā šaurajā, kā naža asmens plānajā joslā, kas šķir dzīvību no nāves. Un tā bija tikpat atskurbinoša, lietiška, kā profesināla kritika, klausīšanās — tā vairs neprot mūziku uzņemt ar to vulgāro dzeršanas prieku, kas nesvaidītu klausītāju pūli spēj satracināt līdz ekstāzei.

Bet tādā bezillūziju redzēšanā bija liela svētība. Ārsts to apjauta visdziļāk taisni tagad, kad viņam bija jātiek galā pašam ar savas dvēseles diagnozi. Varbūt tā vēlreiz bija kāda liela viņa likteņa — visumā tik labvēlīgā likteņa dāvana: te gulēja Žanīna, tā pati, kas priekš kādām stundām bija spiedusies pie viņa krūtīm, meklēdama mierinājumu, bija atvērusies un uzticējusies viņam ar visu savu bēdu tiešumu, parādīdama tādu pieķeršanos, kādu viņš nejutās pelnījis. Varbūt viņa bija tilts, pa kuru pāriet drošākos krastos ne tikai viņa dvēselei vien? Varbūt viņas vitālitāte, šī pusbērna — pussievietes dzīves impulsi, viņas modrais gars un fiziskās potences slēpa sevī brīnumeleksīru, no kura pietiek dīviem, no kura pietiek nevis kādām naktīm, bet gadiem, mūžam?

Viņa skatiens no jauna krita uz Žanīnas atsegto celi. Eriks Donis nekad vairs neatgriezīsies, lai tam pieskartos. Eriks Donis sāpēs Žanīnas atminā, bet viņa nespēs to atsaukt. Eriks Donis būs jāpārdzīvo, un tas tā notiks agrāk vai vēlāk. Varbūt labāk, ja agrāk? Kad viņa rītā celsies un, nogurumu un satricinājuma smagumu izgulējusi, pilnīgi atskārtīs savas nelaimes apjomu — vai tad viņai neatvērsies ilgu ciešanu, vientulības, pamestības un bēdu mokas nedēļām un mēnešiem, kamēr šis notikumu un drāmu pilnais laiks pārmāks personiskās sāpes? Vai tad viņa — skaistā, jaunā, visu apbrīnotā Žanīna, kas tagad bija tik ciešā tuvumā, tik nevarīgā, pēc palīdzīgas rokas izslāpušā situācijā — vai tad viņa neizies no ārsta redzesloka? Vai nepagaisīs citu ļaužu un notikumu drūzmā?

Protams, tā būs. Tā būs, ja viņš ļaus viņai iet.

Dr. Sabile spēji piecēlās un iededza stāvlampu pie kokgrebumiem rotātā dziļā krēsla. Tad viņš izdzēsa griestu spuldzi, un telpa satumsa. Varbūt Žanīna miegā šo pārvērtību bija jutusi. Viņa sakustējās un pagriezās ar seju pret griestiem, ļaudama galvai noslīgt uz viena pleca. Varbūt viņai sala šajā drēgnajā istabā. Ārsts sameklēja mīkstu, siltu kamieļvilnas ceļojumu segu un izplēta rokas, vēlēdamies to pārklāt gulošai.

Viņš paskatījās uz savu ēnu pie sienas. Nedaudz salīkusi, izstieptiem elkoņiem, tā atgādināja zirnekli; sega stiepās lejup kā tīkls, visā šajā kustībā bija kas iekārīgs un nekrietns, gandrīz cinisks, un vienu īsu mirkli viņš gribēja novērsties, sapurināt gulētāju un iespiest segu viņai rokās. Bet šī sīkā iedoma tūliņ pagaisa — viņa skatiens nespēja atrauties no Žanīnas kājām. Pagriežoties tās bija atsegušās tālu pāri ceļiem un vidēja no krēslas baltas un graciozas.

„Apsedz viņu," teica noteikta, gandrīz pavēloša balss. Varbūt tā būtu runājis Eriks Donis, pēkšņi telpas dibenā iznirdams. Varbūt tā bija viņa paša sirdsapziņa, kas sacīja skaidrus, bet ne visai pārliecinošus vārdus „Neizmanto viņas vājumu — tu, nekrietnais ciniķi!"

„Es vēl neesmu atdzisis," teica Eriks Donis, „vēl viņa pieder man."

„Neaiztiec mani," sacīja Žanīnas lūpas miegā.

„Bet jūs esat šķirti uz mūžīgiem laikiem," ārsts nolaida savas vecīgās rokas.

„Ko tu zini? Nāve vieno," atbildēja balss tumsā.

„Un es?" ārsta krūtīs pēkšņi iesūrstējās sāpes. „Tu esi spoks, kas šajā dzīvē vairs neatgriezīsies. Žanīna turpinās dzīvot. Un es? Man nav ne nāves, ne jaunības, man ir tikai kaila, sīksta dzīvība. Ej! Kas ir tiesīgs stāties tai ceļā? Ļauj mums — ļauj mums tikt ar sevi galā."

Telpā valdīja dziļš, uzmācīgs klusums. Ārsts gausi nolaidās ceļos pie aizmigušās un noliecās pār viņas kailajiem gurniem.

Mirkli viņam šķita, ka Herkuless ar Erika Doņa seju un milzīgo akmeni rokā izslējās aiz viņa muguras, lai sašķaiditu viņa pakausi. Klusums bija tik dziļš, ka viņš būtu dzirdējis arī spoka ienākšanu. Bet nekas nepārvērtās. Viņš juta vienīgi Žanīnas pavisam liegos, mierīgos elpas vilcienus. Un savu sirdi — tā dungoja aryien modrāk kā no uztraucošas un pēkšņas ainas, kas negaidot pārsteidz uz ielas.

Viņš strauji apkampa Žanīnas gurnus un pieplaka lūpām viņas kailajai, siltajai miesai.

Žanīna modās gausi, viņa cēlās kā no kāda bezdibeņa un tikai ar pūlēm atgriezās pie samaņas, cīnīdamās ar miega un noguruma smago, paralizējošo reibumu. Pirmajā brīdī viņa neapjauta ne to, kur atradās, ne to, kas ar viņu notiek. Sīkas, netīkamas sāpes gurnā lika viņai pacelt galvu, viņa redzēja ārsta plecus un rokas, kas bija aptvērušas viņas augumu, un šī parādība viņai likās tik neiespējama, ka dažas sekundes viņa nesaprata sakarību starp atsevišķām norisēm — starp šo netīkamo sāpju sajūtu un ārsta sirmo, noliekto galvu **(Turpinājums sekos)**